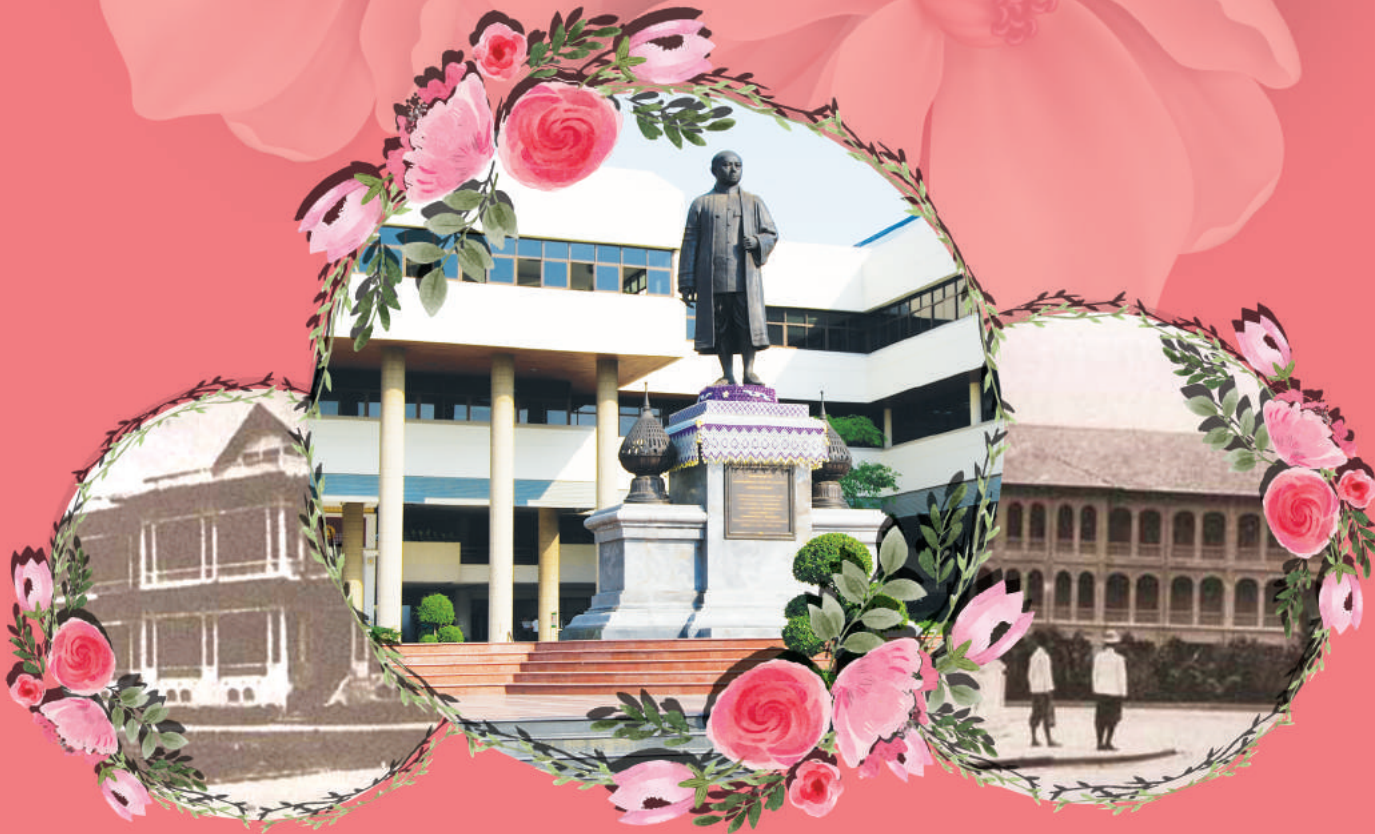

สวัสดีปีใหม่ ๒๕๖๒

๑ มกราคม วันสถาปนาเนติบัณฑิตยสภา

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนมกราคม ๒๕๖๒ ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๓๕๔ ■ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

สารอวยพร

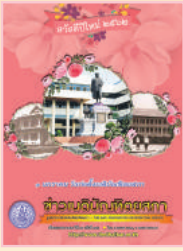
เนื่องในโอกาสจิตสมัยขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๒ ขอส่งความสุข ความปรารถนาดี มายังสมาชิกเนติบัณฑิตยสภา และขอเป็นกำลังใจแก่ทุกท่านในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และประกอบวิชาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เข้มแข็ง มีความมุ่งมั่น และทุ่มเทในการทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชนที่มีต่อวิชาชีพกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมให้มั่นคงยิ่งขึ้น

ในโอกาสอันเป็นมงคลนี้ ผมขออาราธนาอำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ทุกท่านเคารพนับถือ โปรดอภิบาลประทานพรให้สมาชิกเนติบัณฑิตยสภาทุกท่านประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง และมุ่งมั่นในการประกอบวิชาชีพเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติและสังคม ให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

(นายชีพ จุลมนต์)

ประธานศาลฎีกา

นายกเนติบัณฑิตยสภา

เนื่องจากปก

พระราชดำริจัดการตั้งเนติบัณฑิตยสภา

หม่อมราชวงศ์ประติมสวัสดิ์ สวัสดิวัตน์

เนติบัณฑิตยสภาได้กำเนิดสืบเนื่องมาจากโรงเรียนกฎหมาย เนื่องจากแต่พระบรมราชโองบายในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่มีพระราชประสงค์ให้กิจการศาลยุติธรรมเป็นไปด้วยดี ตามความต้องการของประเทศ โดยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประกาศตั้งกระทรวงยุติธรรมขึ้นเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ร.ศ. ๑๑๐ (พ.ศ. ๒๔๓๔ นับตามปัจจุบัน พ.ศ. ๒๔๓๕) พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าสวัสดิโสภณ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสวัสดิวัตน์วิศิษฎ์) ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมพระองค์แรก ประมาณ ๒ ปีต่อมาก็ทรงกราบถวายบังคมทูลลาออกจากตำแหน่งเพื่อไปราชการที่ยุโรป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ตั้งกรมหลวงพิชิตปรีชากร เป็นเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ในปี ร.ศ. ๑๑๓ (พ.ศ. ๒๔๓๗) แต่พระองค์ประชวรบ่อย ๆ จึงทรงกราบบังคมทูลลาออกจากตำแหน่ง หลังจากนั้น ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ตั้งพระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ (กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์) เป็นเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ร.ศ. ๑๑๕ (พ.ศ. ๒๔๓๙ นับ

อ่านต่อหน้า ๔

* ผู้อำนวยการกองบริการ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา เดือน มกราคม ๒๕๖๒ ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๓๕๔

สารบัญ

- ๒ สารอวยพรปีใหม่ ๒๕๖๒
- ๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก
- ๔ เนื่องจากปก
- ๖ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ
- ๑๐ คำพิพากษากฎีกาที่น่าสนใจ
- ๑๒ เจาะฎีกาเด่น
- ๑๔ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
- ๑๖ บทความเรื่อง “บทตีความหลักฐานในคดีอาญา”
- ๑๘ บทความเรื่อง “การยกเลิกระบบวางเงินประกันตัวผู้ต้องหาในสหรัฐอเมริกาสหรัฐอเมริกา”
- ๒๑ ข้อสอบพร้อมคำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ ในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๕๙ (สนามใหญ่) วิชากฎหมายพยานหลักฐานกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง หรือกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือกฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค กฎหมายล้มละลาย หรือกฎหมายภาษีอากร หรือกฎหมายแรงงาน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา หรือกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ วันอาทิตย์ที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ ข้อ ๖ (๗)
- ๒๒ เมฆข่าว
- ๒๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๒๔ บรรณารักร์กลาง

คณะผู้จัดทำ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ **ที่ปรึกษา** นายชัยวัฒน์ เกตุปรัชชาสวัสดิ์ **ประธานฝ่ายอำนวยการ** นายสัตยา อรุณธาริ **รองประธานฝ่ายอำนวยการ** ● นายกฤษฎา บุญยสมิต **ฝ่ายอำนวยการ** นายสุรพันธ์ ทิมกระจ่าง ● นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม ● นายมันเกียรติ ธนวิจิตรพันธ์ ● นางศิริอร เทศะบำรุง มณีสินธุ์ ● นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทร์พริก ● นายโกศลวัฒน์ อินทุจันทร์ยง ● นายวัชรินทร์ ภาณุรัตน์ ● ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกำจร **กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ** นางศิริอร เทศะบำรุง มณีสินธุ์ **ผู้ช่วยบรรณาธิการ** ผศ.ดร.สมหมาย จันทร์เรือง ● นายนิรันดร์ วุฒิววัฒน์ ● นายรังสิขัย บรรณกิจวิจารณ์ ● นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา ● นายวัชรินทร์ ภาณุรัตน์ ● นายอำนาจ เนตยสุภา ● นางสาวมาติกา ธนเดชากุล ● นายทีปกร โกมลพันธ์พร ● นางปฐมณ เดชเดโช ● นายไตรวิจิ ตูจินดา **ฝ่ายดำเนินการ** นางพรพรรณ แต่งอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ ไสวฉณะ ● นางวาสนา เกตุแห่ง **การพิมพ์** นางกฤติญา โพธิ์งาม **การเขียน จัดส่ง** นางสาววิศรา สุขโสภี

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในข่าวเนติบัณฑิตยสภาเป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

ตามปัจจุบัน พ.ศ. ๒๔๔๐) เมื่อทรงจัดระเบียบศาลให้ดีขึ้นแล้ว พระองค์ได้สนองพระราชประสงค์ของพระราชบิดา โดยทรงจัดตั้งโรงเรียนกฎหมายขึ้นเมื่อ ร.ศ. ๑๑๖ (พ.ศ. ๒๔๔๐) และมีการสอบไล่เป็นเนติบัณฑิตรุ่นแรกในปีเดียวกันนั่นเอง

ในราวเดือนกรกฎาคมหรือเดือนสิงหาคม ร.ศ. ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงเป็นผู้กำกับราชการในศาลหลวงและกระทรวงยุติธรรมแต่ทรงดูแลกำกับได้เพียง ๒ ถึง ๓ เดือน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก็เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ร.ศ. ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓) สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สืบพระราชสันตติวงศ์ดำรงสิริราชสมบัติเป็นพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทำให้ต้องปลดราชการศาลและกระทรวงยุติธรรมไปทรงรับพระราชภาระ

เมื่อโรงเรียนกฎหมายเปิดสอนมาได้ ๑๗ ปี มีเนติบัณฑิตมากขึ้น และแยกย้ายกันไปประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย เป็นผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริจัดการตั้งเนติบัณฑิตยสภา เพื่อประสงค์ที่จะบำรุงการศึกษาวิชากฎหมาย ทั้งการรักษาความประพฤติของทนายความให้ตั้งอยู่ในสัจธรรม ให้สาธารณชนได้อาศัยทนายความซึ่งมีความสามารถและสมควรจะเชื่อถือได้ดียิ่งขึ้น* ในเดือนธันวาคม ร.ศ. ๑๓๓ (พ.ศ. ๒๔๕๗) ได้พระราชทานบันทึกเรื่องเนติบัณฑิตยสภา ที่พระองค์ได้ทรงจัดทำขึ้น และได้ทรงลงพระปรมาภิไธยไว้ข้างท้าย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เจ้าพระยาอภัยราชา เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ประึกษากับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสวัสดิวัตน์วิศิษฎ์ อธิบดีศาลฎีกา เลือกกรรมการขึ้น ๗ คน ตามพระราชบันทึก

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๗ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสวัสดิวัตน์วิศิษฎ์ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายร่างข้อบังคับเนติบัณฑิตยสภา เพื่อทรงมีพระราชวินิจฉัย

หลังจากที่ได้ทรงตรวจแก้ไขแล้ว ก็ได้พระราชทานกลับมาเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๗ (นับตามแบบปัจจุบัน พ.ศ. ๒๔๕๘) จึงถือเอาวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๕๗ เป็นวันสถาปนาเนติบัณฑิตยสภา

เมื่อเลือกกรรมการได้ ๗ คนแล้ว เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือเชิญกรรมการทั้ง ๗ คน ประชุม โดยมีการประชุม ๒ ครั้ง การประชุมคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๗ เป็นการเลือกตั้งกรรมการอีก ๘ คน ให้ครบ ๑๕ คน ตามพระราชบันทึกการประชุมครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๗ กรรมการทั้ง ๑๕ คน มาประชุม เพื่อพิจารณาแต่งตั้งกรรมการให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ และพิจารณาตั้งเนติบัณฑิตกิตติมศักดิ์ เพื่อเชิญเป็นสมาชิกพิเศษของเนติบัณฑิตยสภา และในการประชุมครั้งนี้ที่ประชุมมีมติให้กราบบังคมทูลอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ทรงรับตำแหน่งเนติบัณฑิตกิตติมศักดิ์ และทรงเป็นสมาชิกพิเศษของเนติบัณฑิตยสภา และเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ในฐานะสภานายกพิเศษ ได้มีหนังสือ

* พระราชดำรัสตอบคำถวายไชยมงคลของพระบรมวงษานุวงศ์ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๗

กราบบังคมทูลอัญเชิญให้ทรงรับเป็นเนติบัณฑิต
กิตติมศักดิ์ และทรงเป็นสมาชิกพิเศษของเนติบัณฑิตย-
สภา เมื่อวันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๗ (๒๔๕๘) และ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับเป็นเนติบัณฑิต
กิตติมศักดิ์ และสมาชิกพิเศษของเนติบัณฑิตยสภา

เมื่อวันอังคารที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๗ (๒๔๕๘)
เวลาบ่าย ๕ โมงเย็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ
พระราชดำเนินเหยียบศาลสถิตย์ยุติธรรม เสนาบดี
กระทรวงยุติธรรม พร้อมด้วยผู้พิพากษา ตุลาการ
เจ้านาที่ทั้งปวง คอยรับเสด็จอยู่ที่หน้าศาลสถิตย์ยุติธรรม

เมื่อเสด็จถึง เสนาบดีและผู้พิพากษาตุลาการ
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท แล้วตั้งรับหน้าเสด็จ
พระราชดำเนินขึ้นเหยียบศาลสถิตย์ยุติธรรมทางบรรได
กลาง ไปประทับยังพระราชอาสน์ อธิบดีผู้พิพากษา ๗
ศาล ในสนามสถิตย์ยุติธรรม กราบบังคมทูลรายงาน
ประจำวัน แล้วเสนาบดีอ่านคำถวายความภักดี
ของผู้พิพากษาตุลาการ แล้วอัญเชิญเสด็จให้ทรง
พระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระบาทสมเด็จพระ
สยาม พระยาจักรีปาณิศรศีลวิสุทธิ์ นายกเนติบัณฑิตยสภา
เชิญพานฉลองพระองค์ครุย ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย

เมื่อทรงรับฉลองพระองค์ครุยแล้ว มีพระราช
ดำรัสตอบ แลพระราชทานเสื้อครุยแก่เนติบัณฑิต
สยาม แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ รัตนวราภรณ์ แก่พระเจ้าบรม
วงศ์เธอ กรมหลวงสวัสดิวัตน์วิศิษฎ์ อธิบดีศาลฎีกา
มหาปรมาภรณ์ ช่างเผือกชั้นสูงสุด แก่เจ้าพระยาอภัยราชา

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม นอกจากนี้ได้โปรดเกล้าฯ
พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แลสัญญาบัตร แก่
ข้าราชการในกระทรวงยุติธรรมอีกหลายนาย ดังจะได้
มีแจ้งในหนังสือราชกิจจานุเบกษาตามระเบียบต่อไป
เมื่อเสร็จการพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แล้ว
เสด็จพระราชดำเนินกลับ

ครั้นเวลา ๒ ทุ่ม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จเสวยพระกระยาหาร พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์
แลข้าราชการ ณ ศาลสถิตย์ยุติธรรม ในเวลาประทับ
เสวย พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสวัสดิวัตน์วิศิษฎ์
กราบบังคมทูลถวาย อาศิรวาท ไชยมงคล แลบรรดา
ผู้ได้รับพระราชทานอยู่นั้น ได้ยืนขึ้นถวายไชยมงคล
พร้อมกัน แตรบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสตอบ แล้ว
เสด็จประทับ ณ ห้องกลาง สภานายกแลเลขานุการ
แห่งเนติบัณฑิตยสภา เชิญสมุดทะเลเปียนเนติบัณฑิตขึ้น
ทูลเกล้าฯ ถวายให้ลงพระบรมนามาภิไธย ตามธรรมเนียม
แล้วเสด็จประทับอยู่จนเวลาอันสมควร เสด็จ
พระราชดำเนินกลับสู่ยังพระบรมมหาราชวัง

หมายเหตุ : บทความนี้ใช้ตัวสะกดและอักษรวิธีการเขียนตามแบบเดิม

ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ

นาลินี ยุติธรรมดำรง*

การขยายระยะเวลาก่อสร้างหรืองดหรือลดค่าปรับตามสัญญา**

ข้อเท็จจริง

หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง ได้ว่าจ้างบริษัท ร. จำกัด ผู้รับจ้าง ดำเนินการจ้างเหมาก่อสร้างตามโครงการ โดยงานก่อสร้างตามสัญญาดังกล่าวมี ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ ก่อสร้างบ้านเดี่ยว ๒ ชั้น จำกัด ๒๗๔ หน่วย ระยะเวลาก่อสร้างจำนวน ๔๒๐ วัน เริ่มสัญญาวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ได้รับการขยายระยะเวลาก่อสร้างจำนวน ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๑ และส่วนที่ ๒ ก่อสร้างบ้านเดี่ยว ๒ ชั้น จำนวน ๒๙๔ หน่วย ระยะเวลาก่อสร้าง ๔๘๐ วัน เริ่มสัญญาวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๑ ต่อมาผู้รับจ้าง มีหนังสือลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ แจ้งขอสงวนสิทธิในการขยายระยะเวลาก่อสร้างเพราะไม่สามารถทำการก่อสร้างส่วนงานที่ ๑ และส่วนงานที่ ๒ ให้แล้วเสร็จตามแผนได้ เนื่องจากการประสานส่วนภูมิภาคจะวางท่อประปาผ่านหน้างานก่อสร้าง ทั้ง ๒ ส่วนงานดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้มีหนังสือลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แจ้งให้ผู้รับจ้างระงับการก่อสร้างเฉพาะในส่วนทางเข้าบ้าน คสล. ในงานก่อสร้างส่วนที่ ๑ ตอนที่ ๑ - ๓ และงานก่อสร้างส่วนที่ ๒ ตอนที่ ๓๗ - ๔๐ จนกว่างานปรับปรุงท่อประปาจะแล้วเสร็จ ต่อมาเมื่อการประสานส่วนภูมิภาคได้ดำเนินการวางท่อประปาแล้วเสร็จ หน่วยงานของรัฐดังกล่าวจึงแจ้งให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการก่อสร้างในส่วนที่ระงับการก่อสร้างตั้งแต่วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานก่อสร้างทั้ง ๒ ส่วนงานแล้ว

ข้อหาหรือ

หน่วยงานของรัฐดังกล่าวขอหาหรือ ดังนี้

๑. งานก่อสร้างส่วนที่ ๑ ครบกำหนดเวลาจ้างวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๑ ผู้รับจ้างทำงานส่วนที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการวางท่อประปาแล้วเสร็จในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๑ คงเหลือเฉพาะงานก่อสร้างส่วนที่ได้รับผลกระทบจาก

การดำเนินการวางท่อประปา ซึ่งประกอบด้วยงานเพิ่มงานอาคารทั้งหมดที่ผู้รับจ้างยังไม่สามารถทำงานได้โดยหน่วยงานของรัฐแจ้งให้ผู้รับจ้างดำเนินการดังกล่าวในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และผู้รับจ้างทำงานส่วนนี้แล้วเสร็จในวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ หน่วยงานของรัฐจึงหาหรือว่าหน่วยงานจะพิจารณาขยายระยะเวลา หรือพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้าง

๒. งานก่อสร้างส่วนที่ ๒ ครบกำหนดเวลาจ้างในวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๑ ผู้รับจ้างทำงานส่วนที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการวางท่อประปาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาจ้าง โดยผู้รับจ้างทำงานส่วนนี้แล้วเสร็จในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และงานก่อสร้างส่วนที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการวางท่อประปา หน่วยงานของรัฐจะแจ้งให้ผู้รับจ้างเริ่มดำเนินการดังกล่าวในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ผู้รับจ้างทำงานแล้วเสร็จในวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ หน่วยงานจึงขอหาหรือว่า

๒.๑ หน่วยงานจะพิจารณาขยายระยะเวลา หรือพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้าง

๒.๒ หากกรณีเป็นการพิจารณางดค่าปรับ หน่วยงานจะต้องพิจารณางดค่าปรับทั้งหมดตั้งแต่วันที่ครบกำหนดสัญญาจนถึงวันที่ส่งงานแล้วเสร็จหรือไม่ หรือหากกรณีนี้เป็นการพิจารณาลดค่าปรับ หน่วยงานจะพิจารณาลดค่าปรับโดยคิดเฉพาะจากมูลค่างานที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการวางท่อประปานั้นหรือไม่ ส่วนงานที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการวางท่อประปา ผู้รับจ้างยังคงต้องถูกปรับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่ครบกำหนดในวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ส่งงานแล้วเสร็จหรือไม่ อย่างไร

๓. ในกรณีที่การประปาแจ้งกำหนดเวลาดำเนินการวางท่อประปาในโครงการแล้ว แต่งานวางท่อประปายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ หน่วยงานจะนำเหตุดังกล่าวมาพิจารณาขยายเวลาจ้างได้หรือไม่

* อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ สำนักงานอัยการสูงสุด

** ส่วนวนข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ เลขรับที่ พ.๑๓๓/๒๕๖๐

คำวินิจฉัย

สำนักงานอัยการสูงสุด มีความเห็นดังนี้

๑. ตามข้อหาหรือที่ ๑ และ ๒.๑ เป็นประเด็นอย่างเดียวกันจึงพิจารณารวมกันว่า การขยายระยะเวลาปฏิบัติงานตามสัญญาจะต้องดำเนินการก่อนที่ระยะเวลาปฏิบัติงานตามสัญญาจะสิ้นสุดลง เมื่อตามข้อเท็จจริงได้ความว่าผู้รับจ้างได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ แจ้งขอสงวนสิทธิในการขยายระยะเวลาปฏิบัติงานกรณีการประปาส่วนภูมิภาคจะวางท่อประปาผ่านส่วนงานที่ก่อสร้างอันจะทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ แต่เป็นการแจ้งก่อนที่เหตุหรือเหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้น ต่อมาหน่วยงานของรัฐได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจ้างหยุดงานก่อสร้างในส่วนที่ได้รับผลกระทบไว้ก่อนจนกว่างานปรับปรุงท่อประปาจะแล้วเสร็จ แล้วจะพิจารณาขยายระยะเวลาก่อสร้างต่อไป แต่หน่วยงานก็ได้ขยายระยะเวลาปฏิบัติงานให้แก่ผู้รับจ้างจนระยะเวลาปฏิบัติงานตามสัญญาได้สิ้นสุดลง โดยผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานครบถ้วนและหน่วยงานได้รับตรวจรับเสร็จสิ้นแล้ว กรณีจึงไม่ใช่เรื่องที่จะขยายระยะเวลาปฏิบัติงานได้อีก หากแต่เป็นเรื่องที่หน่วยงานจะต้องพิจารณาว่ามีเหตุอันควรลดค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างนั้นหรือไม่ ซึ่งหากข้อเท็จจริงได้ความว่าเหตุที่ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานทั้งหมดให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในสัญญา

เกิดเนื่องจากการที่หน่วยงานว่าจ้างให้การประปาส่วนภูมิภาคดำเนินการวางท่อขยายเขตจ่ายน้ำในบริเวณที่ผู้รับจ้างต้องดำเนินการก่อสร้างเป็นเหตุให้ผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ งานล่าช้าดังกล่าวจึงมิใช่ความผิดหรือความบกพร่องของผู้รับจ้าง และเป็นพฤติการณ์ที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบและไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ หน่วยงานย่อมไม่อาจปรับผู้รับจ้างตามสัญญาข้อ ๙ ได้^๑ และมีอำนาจที่จะพิจารณางดค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับและระเบียบของหน่วยงานอันเกี่ยวกับการพัสดุ

๒. จากข้อหาหรือที่ ๒.๒ การที่ผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าปฏิบัติงานก่อสร้างส่วนที่ ๒ ตอนที่ ๓๗ - ๔๐ ได้ เนื่องจากหน่วยงานของรัฐได้ว่าจ้างการประปาส่วนภูมิภาคให้วางท่อประปาในบริเวณก่อสร้างดังกล่าว ย่อมถือเป็นการชำระหนี้หนี้ยังมีได้กระทำการเพราะพฤติการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบ ลูกหนี้จึงหาได้ชื่อว่าผิดนัดไม่ ตามความในมาตรา ๒๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และโดยที่ตามสัญญาจ้างข้อ ๗^๒ ได้กำหนดเวลาให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ของงานก่อสร้างส่วนที่ ๒ ไว้เป็นกำหนดเวลาเดียวกันโดยมิได้แบ่งเวลาแล้วเสร็จเป็นงวดตามเนื้อหาในแต่ละขั้นตอน ดังนั้น การวางท่อประปาดังกล่าวจึงมีส่วนสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการส่งมอบ

^๑ สัญญาข้อ ๙ ระบุว่า “ข้อ ๙ หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานทั้งหมดให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในสัญญา และผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างดำเนินการดังนี้

(๑) ปรับผู้รับจ้างเป็นรายวัน โดยผู้ว่าจ้างไม่จำเป็นต้องบอกสงวนสิทธิการปรับในเวลาได้รับมอบงานในกรณีส่งมอบงานล่าช้ากว่ากำหนดของงานในแต่ละส่วนดังนี้

(๑.๑) งานในส่วนที่ ๑ จะปรับเป็นเงินวันละ ๒๘,๐๐๐ บาท

(๑.๒) งานในส่วนที่ ๒ จะปรับเป็นเงินวันละ ๓๐,๐๐๐ บาท

นับถัดจากวันที่ครบกำหนดแล้วเสร็จของงานทั้งหมดตามสัญญาหรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายให้จนถึงวันทำงานแล้วเสร็จจริง

.... ฯลฯ”

^๒ สัญญาจ้างข้อ ๗ ระบุว่า

“กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิบอกเลิกสัญญาของผู้ว่าจ้าง

ข้อ ๗ ภายในกำหนดเวลา - (-) วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องเสนอแผนงานให้เป็นที่พอใจแก่ผู้ว่าจ้าง โดยแสดงถึงขั้นตอนของการทำงานและกำหนดเวลาที่ต้องใช้ในการทำงานหลักต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จ แผนงานดังกล่าวคู่สัญญาตกลงกันให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

ผู้รับจ้างสัญญาว่าจะทำงานจ้างดังกล่าวในข้อ ๑ ให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ดังนี้

งานส่วนก่อสร้างที่ ๑ ให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายใน ๔๒๐ (สี่ร้อยยี่สิบ) วัน นับถัดจากวันที่ผู้ว่าจ้างส่งมอบสถานที่ที่จะทำงานจ้างให้แก่ผู้รับจ้าง

งานส่วนก่อสร้างที่ ๒ ให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายใน ๔๘๐ (สี่ร้อยแปดสิบ) วัน นับถัดจากวันที่ผู้ว่าจ้างส่งมอบสถานที่ที่จะทำงานจ้างให้แก่ผู้รับจ้าง

ในการส่งมอบสถานที่ที่จะทำงานจ้างของงานแต่ละส่วนให้แก่ผู้รับจ้าง ผู้ว่าจ้างจะกระทำเป็นลายลักษณ์อักษร และผู้รับจ้างจะเริ่มลงมือทำงานจ้าง ณ สถานที่ที่กำหนดภายในสิบห้า (๑๕) วัน นับถัดจากวันที่ผู้ว่าจ้างส่งมอบสถานที่ในงานส่วนนั้นเป็นต้นไป หากผู้ว่าจ้างส่งมอบสถานที่ที่จะทำงานจ้างในงานส่วนใดให้แก่ผู้รับจ้างล่าช้า ผู้รับจ้างจะนำมาเป็นเหตุเพื่อบอกเลิกสัญญา และผู้รับจ้างสัญญาว่าจะไม่เรียกร้องให้เพิ่มค่าก่อสร้าง ค่าเสียหาย หรือค่าทดแทนใด ๆ จากผู้ว่าจ้างทั้งสิ้น

.... ฯลฯ”

งานก่อสร้างส่วนที่ ๒ ทั้งหมดตามสัญญา ระยะเวลาที่เสียไป เพราะเหตุที่มีการวางท่อประปาดังกล่าวจึงยอมอยู่ในหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานสามารถจะพิจารณางดหรือลดค่าปรับ สำหรับงานก่อสร้างส่วนที่ ๒ ทั้งหมดได้ โดยมีได้จำกัดเฉพาะงานก่อสร้างส่วนที่ ๒ ตอนที่ ๓๗ - ๔๐ ส่วนปัญหาว่าหน่วยงานควรจะพิจารณางดหรือลดค่าปรับเพียงใดนั้นเป็นประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงที่หน่วยงานจะต้องพิจารณาตามระเบียบของหน่วยงานว่าด้วยการพัสดุหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓. จากข้อหารือที่ ๓ เนื่องจากผู้แทนหน่วยงานชี้แจงว่าเป็นการหารือที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ โดยเป็นการหารือเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานในการขยายระยะเวลาปฏิบัติงานตามสัญญาเพื่อแก้ไขปัญหาก็จะเกิดขึ้นในลักษณะดังกล่าว สำนักงานอัยการสูงสุดจึงขอเรียนว่าหน่วยงานขอที่จะพิจารณาตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา ตลอดจนกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถนำแนวทางตามคำตอบข้อ ๑ และข้อ ๒ ดังกล่าวข้างต้นไปปรับใช้ได้ตามควรแก่กรณี

หมายเหตุ

สำนักงานอัยการสูงสุด ได้เคยวินิจฉัยเกี่ยวกับการขยายระยะเวลา หรือลดค่าปรับตามสัญญาไว้ในหลายกรณี ดังนี้

๑. **สำนวนข้อหารือ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย** เลขรับที่ **ท. ๔๖/๒๕๔๔** ในประเด็นเกี่ยวกับการขยายระยะเวลาก่อสร้างว่า พฤติการณ์ซึ่งผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ ผู้รับจ้างจึงมีสิทธิได้รับการขยายระยะเวลาก่อสร้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๙ (๓) และสัญญาจ้าง ส่วนผู้รับจ้างจะมีสิทธิได้รับการขยายเป็นระยะเวลาเท่าใด เป็นประเด็นข้อเท็จจริงซึ่ง กรม ส. อาจพิจารณาขยายระยะเวลาก่อสร้างให้ผู้รับจ้างได้เท่าระยะเวลาที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบ

๒. **สำนวนข้อหารือ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย** เลขรับที่ **ท. ๑๘๖/๒๕๔๕** วินิจฉัยว่า การที่ หจก. พ. ผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าไปทำงานก่อสร้างถนนได้เพราะเทศบาลเมือง พ. ผู้ว่าจ้างได้อนุญาตให้ หจก. ศ. ผู้รับจ้างวางท่อประปาเข้าไปดำเนินการวางท่อประปาในเขตพื้นที่เดียวกันนั้น เป็นพฤติการณ์ที่ หจก. พ. ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบและผู้รับจ้างได้แจ้งเหตุให้เทศบาลเมือง พ. ผู้ว่าจ้างทราบตามสัญญาข้อ ๑๙ แล้ว ผู้ว่าจ้างจึงสามารถขยายระยะเวลาการก่อสร้างให้แก่ผู้รับจ้างได้ตามสัญญาข้อ ๑๙ และตามนัยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.

๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๒

๓. **สำนวนข้อหารือ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย** เลขรับที่ **ท. ๒๖๘/๒๕๔๕** วินิจฉัยว่า หนังสือผู้ว่าจ้างแจ้งให้ผู้รับจ้างระงับการก่อสร้าง เป็นเหตุที่การดำเนินการก่อสร้างต้องล่าช้า มิใช่เป็นเพราะความผิดหรือความบกพร่องของผู้รับจ้างและเป็นพฤติการณ์ที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบและผู้รับจ้างไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ เทศบาลผู้ว่าจ้างไม่อาจปรับผู้รับจ้างได้ และผู้ว่าจ้างมีอำนาจงดค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างได้โดยชอบผู้มีติผู้ว่าราชการจังหวัดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๒

๔. **สำนวนข้อหารือ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย** เลขรับที่ **ท. ๑๔๙/๒๕๔๘** วินิจฉัยเกี่ยวกับการคิดค่าปรับและการขยายระยะเวลาปฏิบัติงานตามสัญญาว่า การคำนวณค่าปรับตามสัญญาข้อ ๑๕ กำหนดให้เริ่มคิดวันปรับเมื่อผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบงานทั้งหมดได้ภายในวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ มิใช่ถือเกณฑ์การปรับตามระยะเวลาการส่งมอบงานตามสัญญาข้อ ๔ อันเป็นการส่งมอบเพื่อใช้สิทธิเบิกจ่ายเงินงวด ดังนั้น กรม ส. จึงต้องคำนวณค่าปรับโดยหักลดจำนวนวันที่ กรม ส. ใช้ไปในการพิจารณาอนุมัติการเปลี่ยนคุณลักษณะเฉพาะ (Specifications) และระยะเวลาที่ใช้ไปในการตรวจสอบเรื่องสิทธิบัตรซึ่งเป็นความล่าช้าอันมิใช่ความผิดของผู้รับจ้างออก ส่วนการขอขยายระยะเวลาการส่งมอบของผู้รับจ้างเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ นั้นได้ล่วงเลยกำหนดเวลาส่งมอบตามสัญญา (วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๖) ไปแล้ว กรณีจึงมิใช่การขยายระยะเวลา แต่เป็นการลดหรือลดค่าปรับตามหลักเกณฑ์ข้างต้น (สำนวนข้อหารือที่ ท.๑๙๐/๒๕๔๙ ก็ได้วินิจฉัยไว้ในทำนองเดียวกันว่าเมื่อผู้รับจ้างได้ทำการก่อสร้างอาคารตามสัญญาเสร็จสิ้นแล้ว และหน่วยงานได้รับมอบงานและจ่ายเงินค่าจ้างโดยหักค่าปรับไว้แล้ว จึงไม่มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าหน่วยงานควรอนุมัติขยายระยะเวลาปฏิบัติงานตามสัญญาให้ผู้รับจ้างหรือไม่อีกต่อไป)

๕. **สำนวนข้อหารือ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย** เลขรับที่ **ท. ๑๔๙/๒๕๕๓** วินิจฉัยว่าการที่ผู้รับจ้างมีหนังสือลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๓ แจ้งว่าไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กต่อไปได้ เนื่องจากพื้นที่ดำเนินการมีแนวท่อประปาฝังอยู่ของข้างทาง และขอให้เทศบาลแจ้งให้สำนักงานประปาส่วนภูมิภาคสาขาบางคล้าดำเนินการย้ายแนวท่อประปาเดิมให้เรียบร้อยเพื่อที่ผู้รับจ้างจะสามารถทำการก่อสร้างถนนพร้อมวางท่อระบายน้ำต่อไปได้ พร้อมกับขอให้พิจารณาขยายเวลาการปฏิบัติตามสัญญาหรือลดค่าปรับ

ซึ่งเทศบาลได้มีหนังสือขอให้สำนักงานประปาส่วนภูมิภาค สาขาบางคล้าดำเนินการย้ายท่อประปาบริเวณดังกล่าวแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ ก่อนวันที่ผู้รับจ้างมีหนังสือแจ้งเหตุดังกล่าวข้างต้น ดังนี้ แม้ประกาศสอบราคาจะกำหนดให้ผู้เช่าประมูลไปดูแลสถานที่ก่อสร้างเพื่อให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างถนนก่อน แต่ปัญหาดังกล่าวเกิดจากท่อประปาที่เป็นทรัพย์สินของสำนักงานประปาส่วนภูมิภาคสาขาบางคล้าที่มีไว้เพื่อเป็นสาธารณูปโภคของประชาชนใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการย้ายแนวท่อประปาเองได้ และเป็นหน้าที่ของเทศบาลจะต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้แก่ผู้รับจ้าง โดยจัดเตรียมพื้นที่ให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะทำการก่อสร้างตามสัญญาได้ เมื่อสำนักงานประปาส่วนภูมิภาค สาขาบางคล้าได้ดำเนินการย้ายท่อประปาแล้วเสร็จในวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๓ กรณีจึงถือได้ว่าผู้รับจ้างได้มีการแจ้งเหตุขัดข้องและขอขยายเวลาการปฏิบัติตามสัญญาหรือลดค่าปรับภายใน ๑๕ วัน นับแต่เหตุอันได้สิ้นสุดลงตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๓๒ และตามสัญญาจ้างข้อ ๒๐ เมื่อผู้รับจ้างเริ่มกลับมาทำงานใหม่ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๓ หลังจากที่ได้หยุดงานไปตั้งแต่วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๓ ดังกล่าวแล้ว หากระยะเวลาที่ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานได้เพราะเทศบาลไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ในการทำงานให้แก่ผู้รับจ้างเนื่องจากความล่าช้าในการย้ายแนวท่อ

ประปาเดิม และผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานอื่นในส่วนของงานที่ไม่ติดขัดแนวท่อประปาเดิมได้ทั้ง ๑๐๐% ดังนี้ เทศบาลจะต้องพิจารณาขยายระยะเวลาการปฏิบัติงานตามสัญญาให้ผู้รับจ้างในช่วงระยะเวลาดังกล่าวตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

อนึ่ง ปัจจุบันพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับแล้ว ซึ่งมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุในกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ และข้อกำหนดใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงได้ถูกยกเลิกไปโดยผลของบทบัญญัติดังกล่าว ในปัจจุบัน ประเด็นเกี่ยวกับการขอขยายระยะเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา หรือการขอลดหรือลดค่าปรับ ต้องเป็นไปตามข้อสัญญาที่คู่สัญญาได้ตกลงกัน หากมิได้ตกลงกันก็เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒^๓ และตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘๒^๔

^๓ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๐๒ การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
- (๒) เหตุสุดวิสัย
- (๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
- (๔) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์และวิธีการของงดหรือลดค่าปรับให้คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด”

^๔ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘๒ กำหนดว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือเหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงกำหนดให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้แก่หน่วยงานของรัฐทราบภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุอันได้สิ้นสุดลงหรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมา

คำพิพากษากฎีกาน่าสนใจ

ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง*

การใช้ดุลพินิจกับเขตอำนาจศาลในคดีอาญา

การฟ้องคดีอาญาให้ยื่นฟ้องต่อศาลใดศาลหนึ่งที่มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น สำหรับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้คือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๒ เมื่อความผิดเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลใด ให้ชำระที่ศาลนั้น แต่ถ้า

(๑) เมื่อจำเลยมีที่อยู่หรือถูกจับในท้องที่หนึ่งหรือเมื่อเจ้าพนักงานทำการสอบสวนในท้องที่หนึ่งนอกเขตของศาลดังกล่าวแล้ว จะชำระที่ศาลซึ่งท้องที่นั้น ๆ อยู่ในเขตอำนาจก็ได้

(๒) เมื่อความผิดเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรไทย ให้ชำระคดีนั้นที่ศาลอาญา ถ้าการสอบสวนได้กระทำลงในท้องที่หนึ่งซึ่งอยู่ในเขตของศาลใด ให้ชำระที่ศาลนั้นได้ด้วยตามมาตรา ๒๒ ศาลที่มีอำนาจชำระคดี มีดังนี้

๑. ศาลแห่งท้องที่ที่ความผิดเกิด อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดในเขตอำนาจ

๒. ศาลแห่งท้องที่ที่จำเลยมีที่อยู่หรือถูกจับ

๓. ศาลแห่งท้องที่ที่พนักงานสอบสวนได้สอบสวนความผิดนั้นนอกเขตของศาลที่กล่าวมาแล้วนั้น (มาตรา ๒๒ (๑))

แม้มีกฎหมายบัญญัติเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในคดีไว้แล้วก็ตาม แต่อาจมีความเหมาะสม หลายประการ ดังนั้นศาลจึงต้องใช้ดุลพินิจ ซึ่งปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกาสำหรับฎีกาหนึ่งที่น่าสนใจคือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๐/๒๕๖๑ มีสาระดังต่อไปนี้

โจทก์ฟ้องจำเลยว่าร่วมกันมียาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๑ (เมทแอมเฟตามีน) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยผิดกฎหมาย และร่วมกันครอบครองหรือนำสิ่งของต้องห้ามเข้าไปในเรือนจำโดยไม่ได้รับอนุญาต ขณะที่จำเลยอยู่ในห้องควบคุมของเรือนจำสระบุรีได้ซื้อเมทแอมเฟตามีนจากนาย ก. ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุลจริง ๓๐ เม็ด ในราคาเม็ดละ ๒๐๐ บาท จำเลยกับพวกได้แบ่งกันเสพบางส่วนเหลือ ๒๐ เม็ด ต่อมาจำเลยทราบว่าจะถูกย้ายมาควบคุมตัวอยู่ที่เรือนจำกลางสมุทรปราการ จำเลย

จึงนำเมทแอมเฟตามีนห่อด้วยถุงพลาสติกแล้วัดเข้าไปในทวารหนัก เมื่อผ่านเข้าห้องควบคุมแดน ๓ จำเลยจึงได้นำเมทแอมเฟตามีนออกจากทวารหนักบริเวณห้องน้ำรวมชั้นล่างภายในแดน ๓ โดยมีนาย ส. เห็นเหตุการณ์ทันใดนั้น จำเลย ได้ยินเสียงประกาศเรียกตัวไปพบที่หน้าแดน ๓ จึงยื่นมือไปทางนาย ส. แล้วทิ้งเมทแอมเฟตามีนลงพื้นเหมือนรู้กันว่ามอบเมทแอมเฟตามีนให้นาย ส. จากนั้น จำเลย จึงได้เดินมาที่หน้าแดน ๓ พบเจ้าหน้าที่เรือนจำเจ้าหน้าที่เรือนจำได้สอบถามจำเลยว่าเอาเมทแอมเฟตามีนเข้ามาหรือ จำเลย ยอมรับ เจ้าหน้าที่เรือนจำถามต่อว่าเอาเมทแอมเฟตามีนไว้ไหน จำเลย รู้แล้วว่าเจ้าหน้าที่ทราบเรื่องทั้งหมด จึงได้บอกเจ้าหน้าที่เรือนจำว่าได้มอบเมทแอมเฟตามีนให้แก่ นาย ส. ไปแล้ว ซึ่งข้อความดังกล่าวนี้เป็นข้อความสำคัญในคดีจนกระทั่งนาย ธ. และนาย ส. ถูกเจ้าพนักงานจับกุมดำเนินคดี พนักงานอัยการสำนักงานอัยการจังหวัดสมุทรปราการ ได้นำตัวจำเลยเข้าเบิกความต่อศาลจังหวัดสมุทรปราการในฐานะพยานตามที่จำเลยได้รู้เห็นเหตุการณ์ดังที่จำเลยได้ให้การไว้ต่อพนักงานสอบสวนในคดีดังกล่าวแล้ว แต่จำเลยได้เบิกความเท็จในการพิจารณาคดีอาญาต่อศาล จังหวัดสมุทรปราการ ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.๒๒๐๖/๒๕๕๖ และคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ. ๗๘๗๗/๒๕๕๖ ศาลรวมพิจารณาเป็นคดีเดียวกัน ศาลจังหวัดสมุทรปราการได้พิพากษายกฟ้องนาย ธ. และนาย ส. พันข้อหาไปตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ. ๖๑๑๙/๒๕๕๗ และ อ. ๖๑๒๐/๒๕๕๗ ของศาลจังหวัดสมุทรปราการ เหตุเกิดที่ตำบลปากน้ำอำเภอเมืองสมุทรปราการจังหวัดสมุทรปราการก่อนคดีนี้จำเลยเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ๔ ปี ๑๖ เดือน ๑๕ วัน และปรับ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ฐานร่วมกันมียาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ (เมทแอมเฟตามีน) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยผิดกฎหมายตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ. ๒๐๕๗/๒๕๕๗ ของศาลจังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งไม่ใช่ความผิดอันกระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ จำเลยกระทำผิดในคดีก่อน

* ผู้ช่วยอธิการบดี และคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

นั้นในขณะที่อายุเกินกว่าสิบแปดปี ระหว่างต้องโทษจำคุก จำเลยกลับมาก่อทำผิดในคดีนี้อีก ระหว่างสอบสวน จำเลยไม่ถูกควบคุมตัวในคดีนี้ โดยจำเลยถูกจำคุกตามหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๐๕๗/๒๕๕๖ ของศาลจังหวัดราชบุรี (คดีของศาลจังหวัดสมุทรปราการ) อยู่ที่เรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี อันเป็นภูมิลำเนาของจำเลยซึ่งต้องชั่งตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลตามกฎหมายและเป็นเขตอำนาจศาลชั้นต้น และกรณีดังกล่าวนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒ (๑) ที่ให้โจทก์สามารถฟ้องจำเลยได้ตามภูมิลำเนาของศาลโปรดเบิกตัวจำเลยมาพิจารณาพิพากษาต่อไป ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๒, ๑๗๗ เพิ่มโทษจำเลยตามกฎหมายและนับโทษจำเลยคดีนี้ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ.๒๐๕๗/๒๕๕๖ ของศาลจังหวัดสมุทรปราการ

ศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้องแล้วมีคำสั่งว่า มูลคดีมิได้เกิดในเขตอำนาจของศาลชั้นต้น ไม่ปรากฏว่าพยานหลักฐานอยู่ในเขตอำนาจของศาลชั้นต้น รวมถึงหากพิจารณาคดีที่ศาลชั้นต้นก็ไม่ปรากฏว่าจะสะดวกอย่างไร จึงไม่ประทับฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา โดยอัยการสูงสุดรับรองให้ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัย ข้อเท็จจริงรับฟ้องเป็นยุติว่า เหตุคดีนี้เกิดขึ้นในเขตตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ขณะโจทก์ฟ้องคดีนี้ จำเลยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ.๒๐๕๗/๒๕๕๖ ของศาลจังหวัดสมุทรปราการ ให้จำคุก ๔ ปี ๑๖ เดือน ๑๕ วัน และปรับ ๓๐๐,๐๐๐ บาท โดยถูกจำคุกอยู่ที่เรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า มีเหตุสมควรให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาคดีนี้หรือไม่ เห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒ บัญญัติว่า เมื่อความผิดเกิดขึ้นอ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลใดให้ชำระที่ศาลนั้น แต่ถ้า (๑) เมื่อจำเลยมีที่อยู่หรือถูกจับในท้องที่หนึ่งหรือเมื่อเจ้าพนักงานทำการสอบสวนในท้องที่หนึ่งนอกเขตของศาลดังกล่าว จะชำระที่ศาลซึ่งท้องที่นั้น ๆ อยู่ในเขตอำนาจก็ได้ บทบัญญัติตามมาตรา ๒๒ (๑) ดังกล่าวมิได้

เป็นบทบังคับที่ศาลชั้นต้นจะต้องรับฟ้องไว้พิจารณาเสมอไป แต่อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะรับคดีไว้พิจารณาหรือไม่ แม้อันนี้จำเลยถูกจำคุกอยู่ที่เรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี ในขณะที่โจทก์ยื่นฟ้อง ซึ่งถือได้ว่าเรือนจำกลางเขาบินเป็นภูมิลำเนาของจำเลย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๗ เรือนจำกลางเขาบินจึงเป็นที่อยู่ของจำเลยและศาลชั้นต้นมีอำนาจรับคดีไว้พิจารณาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒ (๑) แต่การที่จำเลยถูกจำคุก ๔ ปี ๑๖ เดือน ๑๕ วัน ตามคำพิพากษาคดีอาญาดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งเมื่อนับถึงวันที่ศาลฎีกาพิพากษาคดีนี้เป็นระยะเวลา ๔ ปีเศษ ไกลเวลาที่จำเลยจะพ้นโทษตามคำพิพากษาแล้ว ประกอบกับจำเลยให้การปฏิเสธในชั้นสอบสวน ทั้งพยานหลักฐานของโจทก์อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดสมุทรปราการ การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีนี้ในศาลจังหวัดสมุทรปราการที่มูลคดีเกิดจะเป็นการสะดวกมากกว่าที่ศาลล่างทั้งสองไม่ประทับฟ้องของโจทก์ไว้พิจารณา ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน

ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒ บัญญัติให้ศาลมีอำนาจชำระคดีได้หลายกรณี มิได้เป็นบทบังคับที่ศาลชั้นต้น ซึ่งจำเลยมีที่อยู่หรือถูกจับในท้องที่หนึ่งหรือเมื่อเจ้าพนักงานทำการสอบสวนในท้องที่หนึ่งนอกเขตของศาลนั้น จะต้องรับฟ้องไว้พิจารณาเสมอไป แต่อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะรับคดีไว้พิจารณาหรือไม่ แม้จำเลยถูกจำคุกอยู่ที่เรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี ในขณะที่โจทก์ยื่นฟ้อง ซึ่งถือได้ว่าเรือนจำกลางเขาบินเป็นภูมิลำเนาของจำเลย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๗ เรือนจำกลางเขาบินจึงเป็นที่อยู่ของจำเลยและศาลชั้นต้นมีอำนาจรับคดีไว้พิจารณาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒ (๑) แต่การที่จำเลยไกลเวลาที่จำเลยจะพ้นโทษตามคำพิพากษาแล้ว ประกอบกับจำเลยให้การปฏิเสธในชั้นสอบสวนทั้งพยานหลักฐานของโจทก์อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดสมุทรปราการการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีนี้ในศาลจังหวัดสมุทรปราการที่มูลคดีเกิดจะเป็นการสะดวกมากกว่า ศาลล่างทั้งสองจึงชอบที่จะไม่ประทับฟ้องของโจทก์ไว้พิจารณา

เจาะ...ฎีกาเด่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๔๖/๒๕๕๗

รังสิชัย บรรณกิจจิรารณ^{*}
มนต์ชัย ชนินทรลีลา^{**}

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๔๖/๒๕๕๗
ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙

หลักการของ ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔) ที่บัญญัติให้สิทธิภาคีอาญามาฟ้องระงับไปเมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง อันเป็นหลักการห้ามดำเนินคดีซ้ำสองแก่จำเลยนั้น จะต้องปรากฏว่าคดีก่อนเป็นกรณีที่จำเลยถูกฟ้องร้องดำเนินคดีอย่างแท้จริง หากปรากฏว่าคดีก่อนเป็นการฟ้องร้องดำเนินคดีอย่างสมยอมกัน แม้ว่าจะเป็นการกระทำกรรมเดียวกันก็ถือไม่ได้ว่าการกระทำกรรมนั้นจำเลยเคยถูกฟ้องและศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดอันจะมีผลทำให้สิทธิภาคีอาญาฟ้องในความผิดกรรมนั้นระงับไปไม่

(วิบูลย์ มีอาสา - วสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ - วีระศักดิ์ รุ่งรัตน์)

คำพิพากษาศาลฎีกานี้วางบรรทัดฐานในเรื่องฟ้องซ้ำในคดีอาญาไว้อย่างน่าสนใจ หลักเรื่องฟ้องซ้ำนี้บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔) ซึ่งหลักกฎหมายของไทยนี้บัญญัติไว้สอดคล้องกับหลักสากลซึ่งเรียกกันในภาษาลาตินว่า Non bis in idem แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า Not twice for the same เนื้อหาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔) มีเพียงสั้น ๆ ว่า “สิทธิภาคีอาญาฟ้องระงับ ดังต่อไปนี้ (๔) เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง หลักเกณฑ์ดังกล่าวจึงต้องอาศัยคำพิพากษาศาลฎีกาในการตีความ ซึ่งพอที่จะแยกอธิบายเป็นข้อสังเกตไว้เป็นข้อ ๆ พอเป็นสังเขปได้ดังนี้

๑. หลักบุคคล จำเลยในคดีแรกและคดีหลังเป็นบุคคลคนเดียวกัน แม้ว่าตัวโจทก์จะเป็นคนละคนก็ตาม เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕๙/๒๕๔๔ จำเลยเคยถูกฟ้องฐานเบิกความเท็จ ศาลพิพากษายกฟ้อง คดีถึงที่สุด

แล้วผู้เสียหายคนอื่นจะกลับมาฟ้องจำเลยฐานเบิกความเท็จในเรื่องเดียวกันนั้นอีกไม่ได้ เป็นฟ้องซ้ำ

๒. หลักการกระทำ การกระทำในคดีแรก และการกระทำในคดีหลังเป็นกรรมเดียวกัน แม้ฐานความผิดที่กล่าวหาจะเป็นคนละฐานความผิดก็ตาม แต่ถ้าคดีแรกและคดีหลังเป็นคนละกรรมคนละการกระทำหรือเป็นการกระทำที่ต่างกรรมต่างวาระกัน ก็ไม่เป็นฟ้องซ้ำ เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๔๓/๒๕๒๒ วินิจฉัยว่า จำเลยต่อ ย. แล้วชักปืนออกยิง ส. เอาปืนตบกกหู ส. กระสุนไม่ลั่น เป็นการกระทำต่อเนื่องเป็นกรรมเดียว โจทก์ฟ้องคดีทำร้ายร่างกายศาลพิพากษาแล้ว โจทก์ฟ้องคดีพยายามฆ่า เป็นฟ้องซ้ำตามมาตรา ๓๙ (๔)

๓. หลักเนื้อหา ศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดสำหรับการกระทำของจำเลยนั้นแล้วโดยได้วินิจฉัยชี้ขาดในเนื้อหาของคดี แต่ถ้าหากยังไม่ได้ชี้ขาดในเนื้อหาของคดีก็ยังไม่ถือว่าศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๑๖/๒๕๒๕ โจทก์เคยฟ้องจำเลยฐานทำร้ายร่างกายผู้เสียหาย ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย ต่อมาผู้เสียหายถึงแก่ความตายเพราะบาดแผลที่จำเลยทำร้าย โจทก์จะฟ้องจำเลยฐานฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา ซึ่งเป็นการกระทำผิดกรรมเดียวกันในขณะที่คดีก่อนอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์อีกไม่ได้ เพราะถือได้ว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้วต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔)

๔. หลักความจริง กล่าวคือ คดีเดิมต้องไม่มีการสมยอมกัน เหตุที่จะทำให้คดีอาญาระงับตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔) นี้จะต้องเป็นกรณีที่คดีก่อนนั้น โจทก์ต้องมีเจตนาดำเนินคดีฟ้องร้องเพื่อเอาผิดแก่จำเลยอย่างแท้จริง เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๔๖/๒๕๕๗ ที่ยกขึ้นมาอ้างในบทความนี้ ในเนื้อหาของคดีดังกล่าวมีรายละเอียดที่ศาล

* ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ (น.บ.ท. ๓๘)

** ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญา (น.บ.ท. ๔๒)

ฎีกาวินิจฉัยไว้ว่า “ข้อเท็จจริงได้ความจากสำเนาคดีอาญา หมายเลขแดงที่ ๓๒๓๙/๒๕๔๓ ของศาลชั้นต้นและในคดีนี้ว่า เหตุคดีนี้เกิดเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๑ เวลากลางวันก่อนเที่ยง นาง พ. ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นมารดาของนาย ก. ผู้ตาย ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง ศ. ให้ดำเนินคดีแก่จำเลย ภายหลังจากเกิดเหตุจำเลยได้หลบหนีการจับกุม พนักงานสอบสวนได้ออกหมายจับไว้ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๓ นาง พ. ผู้เสียหายได้ฟ้องจำเลยในข้อหาฆ่าผู้อื่นต่อศาลชั้นต้นด้วยตัวเองโดยมิได้ประสานงานให้พนักงานอัยการโจทก์ทราบในการดำเนินคดี นาง พ. ซึ่งเป็นโจทก์ได้นำพยานเข้าสืบในชั้นไต่สวนมูลฟ้องคดีเพียง ๒ ปาก คือ นาง พ. เองซึ่งมิได้รู้เห็นในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและนาย ม. ผู้ซึ่งอ้างว่ารู้เห็นเหตุการณ์คดีนี้โดยเห็นคนร้ายเป็นชายทางด้านหลังและด้านข้างใช้อาวุธปืนยิงนาย ก. ผู้ตาย และยืนยันด้วยว่ามีใช้จำเลยนี้ ในที่สุดศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาให้ยกฟ้องเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๓ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๓ พันกำหนดระยะเวลายื่นอุทธรณ์แล้วโดยนาง พ. ก็มีใต่ยื่นอุทธรณ์ จำเลยได้เข้ามาขอตัวต่อพนักงานสอบสวนและให้การปฏิเสธ นอกจากนี้ จำเลยยังยื่นคำร้องต่อโจทก์เพื่อขอความเป็นธรรมว่า ผู้เสียหายได้ฟ้องจำเลยในข้อหาฆ่าผู้อื่นโดยเจตนามาแล้ว ชั้นที่สุดศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง คดีถึงที่สุดอันทำให้สิทธิภาคีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไปแล้วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) คดีจึงมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่าสิทธิภาคีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไปแล้วหรือไม่ เห็นว่า หลักการของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) ที่บัญญัติให้สิทธิภาคีอาญามาฟ้องระงับไปเมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง อันเป็นการห้ามดำเนินคดีซ้ำสองแก่จำเลยนั้น จะต้องปรากฏว่าคดีก่อนเป็นกรณีที่จำเลยถูกฟ้องดำเนินคดีอย่างแท้จริง หากปรากฏว่าคดีก่อนเป็นการฟ้องร้องดำเนินคดีอย่างสมยอมกัน แม้ว่าจะเป็นการกระทำความผิดก็ถือไม่ได้ว่าการกระทำนั้นจำเลยเคยถูกฟ้องและศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดอันจะมีผลทำให้สิทธิภาคีอาญามาฟ้องในความผิดกรรมนั้นระงับไปไม่ คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่าคดีก่อน คือคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๓๒๓๙/๒๕๔๓ ของศาลชั้นต้นซึ่งนาง พ. เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นกรรมเดียวกันกับคดีนี้มีพฤติการณ์บ่งชี้ว่านาง พ. โจทก์

ในคดีนั้นจะดำเนินคดีโดยสมยอมโดยไม่สุจริต เนื่องจากขณะเกิดเหตุมีผู้พบเห็นจำเลยเป็นคนร้ายที่ใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายจนได้มีการระบุชื่อจำเลยเป็นผู้ทำให้ตายไว้ในรายงานการชันสูตรพลิกศพท้ายฟ้อง หลังเกิดเหตุนาง พ. ผู้เสียหายซึ่งเป็นมารดาของผู้ตายได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนและได้มีการออกหมายจับจำเลยไว้แต่จำเลยหลบหนีการจับกุม คดีอยู่ระหว่างการดำเนินการของเจ้าพนักงานตำรวจ นาง พ. ผู้เสียหายได้ฟ้องจำเลยในข้อหาฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๓๒๓๙/๒๕๔๓ ของศาลชั้นต้น และยังปรากฏด้วยว่าในการดำเนินคดีดังกล่าวทนายโจทก์เพียงแต่นาง พ. มารดาผู้เสียหายซึ่งไม่เห็นเหตุการณ์ในขณะที่เกิดเหตุและนาย ม. ผู้ซึ่งอ้างว่าเห็นเหตุการณ์แต่กลับเบิกความเป็นปฏิปักษ์ต่อคดีเข้าเบิกความต่อศาลในชั้นไต่สวนมูลฟ้องอันเป็นเหตุให้ศาลพิพากษายกฟ้องคดีนั้นเพราะเห็นว่าคดีไม่มีมูล และนาง พ. โจทก์คดีนี้ก็ไม่ยื่นอุทธรณ์เช่นนี้ ย่อมสื่อแสดงว่าคดีก่อนนาง พ. ผู้เสียหายซึ่งเป็นโจทก์ในคดีนั้นได้ฟ้องร้องดำเนินคดีแก่จำเลยในลักษณะสมยอมกัน เป็นการดำเนินคดีโดยไม่สุจริตเพื่อหวังเพียงต้องการตัดสิทธิพนักงานอัยการโจทก์คดีนี้มีให้ฟ้องร้องดำเนินคดีแก่จำเลยซ้ำสองได้อีกเท่านั้น ย่อมถือไม่ได้ว่าคดีก่อนได้มีการฟ้องร้องดำเนินคดีแก่จำเลยอย่างแท้จริง สิทธิภาคีอาญามาฟ้องของโจทก์ในคดีนี้หาได้ระงับไปไม่ ดังนั้น พนักงานอัยการโจทก์จึงมีสิทธิฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้”

กล่าวโดยสรุป ถ้าคดีแรกมีการสื่อแสดงถึงพฤติการณ์แห่งคดีว่า โจทก์ที่เป็นผู้เสียหายในกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีเองไม่นำเอาพยานบุคคลที่เป็นประจักษ์พยานมาเบิกความ พยานโจทก์ที่มาเบิกความในชั้นไต่สวนมูลฟ้องกลับเบิกความเป็นปฏิปักษ์ต่อคดี หรือนำเอาบุคคลที่ไม่เห็นเหตุการณ์มาเบิกความเพียงหนึ่งปากหรือสองปาก โดยเฉพาะในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ทำให้ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องและผู้เสียหายไม่ยื่นอุทธรณ์เช่นคดีนี้ ถือว่ามีพฤติการณ์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีในลักษณะสมยอมกันกับจำเลย เป็นการดำเนินคดีโดยไม่สุจริตเพื่อหวังผลเพียงต้องการตัดสิทธิพนักงานอัยการโจทก์ไม่ให้มีสิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีแก่จำเลยซ้ำสองอีก ศาลฎีกาวินิจฉัยให้เหตุผลว่า กรณีนี้ถือไม่ได้ว่าคดีก่อนได้มีการฟ้องร้องดำเนินคดีแก่จำเลยอย่างแท้จริงส่งผลทำให้สิทธิภาคีอาญามาฟ้องของพนักงานอัยการโจทก์ในคดีนี้หาได้ระงับไปไม่

Year-End Review 2018 and Turning Points 2019

ดร. กนก จุลมนต์

ในหนังสือพิมพ์ Bangkok Post ฉบับวันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีเอกสารส่วนเสริม (Supplement) ที่ชื่อว่า Year-End Review 2018 and Turning Points 2019 ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยได้ว่าการทบทวนเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในรอบปีที่ผ่านมา และจุดเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่จะเกิดขึ้นในปี ๒๐๑๙ โดยในเอกสารฉบับดังกล่าวมีการทบทวนในหลาย ๆ เรื่อง ได้แก่ การเมือง (Politics) เศรษฐกิจ (Economy) การค้า (Trade) อุตสาหกรรม (Industry) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) พลังงาน (Energy) ภาษี (Tax) การไหลเวียนของเงินทุน (Fund Flows) การธนาคาร (Banking) การท่องเที่ยว (Tourism) ผู้บริโภค (Consumers) อสังหาริมทรัพย์ (Property) ยานยนต์ (Cars) คริปโต (Crypto) โทรคมนาคม (Telecom) และเทคโนโลยี (Technology) ส่วนประเด็นที่จะเป็นจุดเปลี่ยนแปลงสำคัญ ได้แก่ เรื่อง ข้อพิพาทระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน (US & China) รัสเซีย (Russia) เกาหลี (Korea) สันติภาพ (Peace) คิวบา (Cuba) บล็อกเชน (Blockchain) อินเทอร์เน็ต (Internet) สิ่งแวดล้อม (Environment) การเมือง (Politics) สถาปัตยกรรม (Architecture) การศึกษา (Education) เทคโนโลยี (Technology) และการให้หรือส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกหรือความมั่นใจว่าตนเองสามารถทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ (Empowerment)

คำว่า “Review” หมายความว่า A critical article or report, as in a periodical, on a book, play, recital, or the like; critique; evaluation.

ซึ่งมีความหมายตรงตามชื่อเรื่องของบทความนี้ นอกจากนั้น Review ยังไปใช้ในบริบทของกฎหมายด้วย โดยแปลว่า a judicial reexamination, as by a higher court, of the decision or proceedings in a case. การตรวจสอบโดยศาลที่มีลำดับชั้นที่สูงกว่าคือ กระบวนการในชั้นอุทธรณ์และฎีกาเป็นการ review คำวินิจฉัยและกระบวนการพิจารณาของศาลล่างนั่นเอง

ส่วนคำว่า “Turning point” หมายความว่า 1. A moment when the course of events is changed: the turning point of his career 2. A point at which there is a change in direction or motion.

คอลัมน์ที่ผู้เขียนอ่านแล้วชอบมากที่สุดคือ Venus Williams: A Path to Empowerment เป็นคอลัมน์เกี่ยวกับอดีตนักเทนนิสมีวางอันดับหนึ่งของโลก (the top female tennis player in the world) ชื่อ วินัส วิลเลียมส์ เกี่ยวกับเส้นทางเดินในชีวิตทั้งในฐานะนักเทนนิสอาชีพและในฐานะส่วนตัว (professional and personal life) โดยมีข้อมูลประกอบบทความว่า Turning Point: US Research finds that girl’s confidence levels fall 30% between ages 8 and 14. A Similar drop was not observed for boys. จากงานวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า ระดับความมั่นใจของเด็กหญิงลดลงร้อยละ ๓๐ ระหว่างช่วงอายุ ๘ ถึง ๑๔ ปี ซึ่งไม่พบการลดลงซึ่งระดับความมั่นใจดังกล่าวในเด็กผู้ชาย

* ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา น.บ. (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย น.บ.ท. LL.M. New York University LL.M. The University of Chicago (ทุน ก.พ. ๒๕๔๖) J.S.D. University of Illinois (ทุนสำนักงานศาลยุติธรรม ๒๕๕๓) (คำแปลและตัวอย่างประโยคภาษาอังกฤษจาก www.dictionary.com)

คำว่า “Path” แปลว่า 1. A way beaten, formed, or trodden by the feet of persons or animals. 2. A narrow walk or way: a path through a garden; a bicycle path. 3. A route, course, or track along which something moves: the path of a hurricane.

คำว่า “Empower” แปลว่า 1. To give power or authority to; authorize, especially by legal or official means: I empowered my agent to make the deal for me. The local ordinance empowers the board of health to close unsanitary restaurants. 2. To enable or permit: Wealth empowered him to live a comfortable life.

สิ่งที่น่าสนใจเพิ่มเติมจากสองประโยคข้างต้น ได้แก่ คำว่า **fall** กับคำว่า **drop** มีความหมายเหมือนกันแปลว่า ลดลง การใช้ภาษาอังกฤษไม่นิยมใช้คำศัพท์คำเดิมซ้ำ ๆ แต่จะหา synonym มาใช้แทน โดยกรณีนี้อาจจะใช้คำว่า **decrease** ก็ได้ นอกจากนั้น การที่ Age ต้องเติม s เพราะ age เป็นคำนามนับได้ เมื่อกล่าวถึงอายุมากกว่าหนึ่งปีคือ ช่วงอายุ ๘ ถึง ๑๔ ปี การเขียนภาษาอังกฤษจึงต้องเติม s หลังคำว่า Age โดยออกเสียงว่า “เอจ-จิส”

Venus Williams ได้ให้คำแนะนำไว้เป็นกฎสามข้อเกี่ยวกับการสร้างความมั่นใจให้แกตัวเอง (Here are three essential rules) 1. Be honest about your feelings. When something does not work out the way I want it to, I ask myself a simple but essential question: Why? I find that this is the best way to get to the root of the problem. (๑. จะต้องซื่อสัตย์ต่อความรู้สึกของตนเอง เมื่อใดก็ตามที่สิ่งต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามที่เราต้องการ เราจะต้องตั้งคำถามกับตัวเองซึ่งเป็นคำถามที่ง่ายแต่สำคัญมากคือ ทำไม? (มันไม่เป็นอย่างที่เราคิด)) Make sure to recognize when you are feeling unsure of yourself. Then remind yourself that while you

might not feel confident right now, you remain committed to your goals, committed to doing the work and committed to making tough decisions. (เราจำเป็นต้องตระหนักรู้ว่า ขณะนี้ความรู้สึกของเราคือ ไม่แน่ใจในตนเอง แต่ก็ต้องเตือนตัวเองอยู่เสมอว่า แม้อตอนนี้จะรู้สึกไม่มั่นใจ แต่เรายังมีความแน่วแน่กับเป้าหมาย งานที่กำลังทำ และการตัดสินใจที่ยากลำบาก) 2. Create a “map” of the path you will follow to achieve your goals. (๒. สร้าง “แผนที่” ของเส้นทางเพื่อที่เราจะได้เดินตามเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย) A study from Ohio State University provides evidence that people who can see themselves achieving their goals are more likely to do so. (คนที่สามารถเห็นภาพตัวเองประสบความสำเร็จจะมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าคนที่ไม่เห็นภาพ) The key is having a path toward achieving your goal mapped out before you even walk through the door (ต้องมีแนวทางก่อนที่จะเริ่มต้นทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง) 3. Use failure to your advantage. (๓. ใช้ความล้มเหลวให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเรา) For me, failure just means that I have to work harder. (สำหรับฉันแล้ว ความล้มเหลวหมายความว่าฉันจะต้องทำงานหนักขึ้น/ขยันมากกว่า Giving up is never an option. (การล้มเลิกไม่เคยอยู่ในหัวฉัน) Failure makes you stronger, wiser and better. (ความล้มเหลวทำให้ฉันแข็งแกร่งขึ้น ฉลาดขึ้น และดีขึ้น) My biggest failures have always been integral to my biggest successes. (ความล้มเหลวครั้งใหญ่หลายครั้งของฉันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการประสบความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่หลาย ๆ ครั้งของฉันเสมอ) ผู้เขียนหวังว่าแนวทางและวิธีการคิดของวินัส วิลเลียม ช่างต้น น่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการวางแผนทั้งเรื่องงานและส่วนตัวสำหรับปี ๒๕๖๒ ครับ

บทคัดพยานหลักฐาน ในคดีอาญา

มนต์ชัย ชนิทรลีลา*
สิริทิพย์ ไทยมงคล**

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง วางหลักทั่วไปในการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาว่า พยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานบุคคล ซึ่งน่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีผิดหรือบริสุทธิ์ ให้อ้างเป็นพยานหลักฐานได้ เว้นเสียแต่ว่าจะมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานนั้น ซึ่งในการศึกษากฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน เรียกบทบัญญัติเช่นนั้นว่า บทคัดพยานหลักฐาน

บทคัดพยานหลักฐานในคดีอาญา แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. บทคัดพยานหลักฐานเด็ดขาด เป็นบทบัญญัติกฎหมายที่ห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานอย่างเด็ดขาด ไม่มีข้อยกเว้นที่จะรับฟังพยานหลักฐานนั้นได้เลย เช่น

๑.๑ พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบอันเกิดจากการจงใจ ให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖ ไม่ว่าพยานหลักฐานดังกล่าวจะเกิดขึ้นในชั้นจับกุม ชั้นสอบสวน หรือชั้นพิจารณา ย่อมต้องห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานเด็ดขาด

๑.๒ ห้ามมิให้รับฟังคำรับสารภาพในชั้นจับกุมหรือรับมอบตัวผู้ถูกจับ แต่จะรับฟังถ้อยคำอื่นได้ต่อเมื่อมีการแจ้งสิทธิ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๘๓ วรรคสอง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๔ วรรคท้าย

๑.๓ ถ้อยคำใดๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนมีการแจ้งสิทธิตามมาตรา ๑๓๔/๔ วรรคหนึ่ง หรือก่อนที่จะดำเนินการตามมาตรา ๑๓๔/๑ มาตรา ๑๓๔/๒ และมาตรา ๑๓๔/๓ จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๔ วรรคท้าย

๒. บทคัดพยานหลักฐานไม่เด็ดขาด เป็นบทบัญญัติกฎหมายที่โดยหลักแล้วให้รับฟังพยานหลักฐานนั้น แต่ก็กำหนดข้อยกเว้นบางประการให้รับฟังพยานหลักฐานนั้นได้ ศาลจึงมีดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐาน หากเข้าข้อยกเว้น

ที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว เช่น

๒.๑ ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบ หรือเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยอาศัยข้อมูลที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบ เว้นแต่การรับฟังพยานหลักฐานนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกมากกว่า... ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๑

๒.๒ ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดครั้งอื่น ๆ หรือความประพฤตินทางเสื่อมเสียของจำเลย เพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดในคดีที่ถูกฟ้อง เว้นแต่พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์ประกอบความผิดของคดีที่ฟ้อง หรือที่แสดงถึงลักษณะ วิธี หรือรูปแบบเฉพาะในการกระทำความผิดของจำเลย หรือที่หักล้างข้อกล่าวอ้างของจำเลยถึงการกระทำ หรือความประพฤตินส่วนดีของจำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๒

๒.๓ ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่า เว้นแต่... น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ หรือมีเหตุจำเป็นเนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็นได้ยินหรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้และมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓

๒.๔ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ห้ามมิให้จำเลยนำสืบด้วยพยานหลักฐานหรือถามค้านด้วยคำถามอันเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของผู้เสียหายกับบุคคลอื่นนอกจากจำเลย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลตามคำขอ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๔

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับบทคัดพยานหลักฐานที่น่าสนใจ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๐๗/๒๕๖๑ ซึ่งวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๑ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ก่อนเริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาวามี

* ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญา
** ผู้พิพากษาประจำศาล

ทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและผู้ต้องหาต้องการทนายความให้ รัฐจัดหาทนายความให้” ปรากฏตามบันทึกคำให้การในชั้นสอบสวนของผู้ต้องหาว่า พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาและแจ้งสิทธิของผู้ต้องหาให้จำเลยทราบ และสอบถามเรื่องทนายความหรือผู้ที่ไว้วางใจเข้ารับฟังการสอบสวนแล้ว จำเลยให้การว่าไม่มีและไม่ต้องการทนายความหรือผู้ที่ไว้วางใจเข้ารับฟังการสอบสวน การที่พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนจำเลยโดยไม่ได้จัดหาทนายความให้ตามคำให้การดังกล่าว จึงเป็นการสอบสวนที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ส่วนมาตรา ๑๓๔/๔ วรรคท้าย บัญญัติไว้เพียงว่า ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนมีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่งหรือก่อนที่จะดำเนินการตามมาตรา ๑๓๔/๑ จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้ ฉะนั้น แม้พนักงานสอบสวนจะจัดหาหรือไม่จัดหาทนายความให้จำเลยก็ไม่ทำให้การสอบสวนไม่ชอบ เมื่อมีการสอบสวนแล้วโจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวเป็นตัวอย่างที่ดีที่แสดงให้เห็นว่า หากพนักงานสอบสวนไม่ได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามที่มาตรา ๑๓๔/๑ วรรคสอง บัญญัติไว้แล้ว ย่อมต้องด้วยมาตรา ๑๓๔/๔ วรรคท้าย ที่ศาลจะรับฟังถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ในชั้นสอบสวนเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้ อันเป็นบทตัดพยานหลักฐานเด็ดขาด ที่มีผู้อ้างเรื่องดังกล่าวเป็นข้อต่อสู้ว่าการสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจฟ้อง

อย่างไรก็ตาม เคยมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๑๙/๒๕๕๐ วินิจฉัยว่า แม้การสอบปากคำจำเลยในชั้นสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็มีผลเพียงทำให้คำให้การชั้นสอบสวนของจำเลยไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๔ วรรคท้าย เท่านั้น ดังนั้น แม้พนักงานสอบสวนจะไม่ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นก็ทำให้การสอบสวนคดีไม่ชอบแต่อย่างใดไม่

อนึ่ง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๑๙๙/๒๕๖๐ วินิจฉัยว่า คดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต การสอบสวนคำให้การของผู้ต้องหาอยู่ในบังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๑ วรรคหนึ่ง ขณะที่พนักงานสอบสวนสอบคำให้การจำเลยและจัดทำบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาซึ่งระบุว่าจำเลยให้การรับสารภาพนั้น ไม่ได้มีการจัดหาและให้ทนายความของจำเลยเข้าร่วมฟังการสอบสวนด้วย แม้ในวันรุ่งขึ้นจะจัดให้จำเลยได้พบกับทนายความซึ่งติดต่อไว้ก่อนแล้ว และอ่านบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาที่จัดทำขึ้นให้จำเลยและทนายความฟัง จำเลยแจ้งต่อทนายความว่าจะรับสารภาพ

พนักงานสอบสวนให้จำเลยและทนายลงลายมือชื่อไว้ก็ตามหาทำให้การสอบสวนคำให้การของจำเลยกลับเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามมาตรา ๑๓๔/๑ วรรคหนึ่ง ไม่ และไม่อาจนำมารับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๔ วรรคท้าย

จากคำพิพากษาศาลฎีกาข้างต้น มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าการสอบสวนไม่ชอบเป็นคนละประเด็นกับบทตัดพยานหลักฐานเด็ดขาด เพราะถ้าการสอบสวนไม่ชอบพนักงานอัยการจะไม่มีอำนาจฟ้องเลย แต่ถ้าการสอบสวนชอบแล้ว พนักงานอัยการสามารถฟ้องคดีได้ แต่ในชั้นพิจารณาพนักงานอัยการและจำเลยต่างก็ต้องอยู่ในบังคับแห่งกฎหมายที่เป็นบทตัดพยานหลักฐานเด็ดขาดและไม่เด็ดขาด ดังนั้นแม้พนักงานอัยการจะฟ้องคดีได้ ก็ไม่ได้หมายความว่าศาลจะต้องรับฟังพยานหลักฐานทั้งหมดของพนักงานอัยการ แต่ศาลจะต้องตรวจสอบอีกชั้นหนึ่งว่าพยานหลักฐานที่พนักงานอัยการและจำเลยนำสืบนั้นต้องห้ามรับฟังตามกฎหมายหรือไม่ หรือถ้ารับฟังได้จะต้องรับฟังด้วยความระมัดระวังเพียงใด

บทตัดพยานหลักฐานในคดีอาญามีความสำคัญยิ่งต่อการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาดังจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะมีความพิพากษาถึงที่สุดว่าบุคคลผู้นั้นมีความผิด ดังนั้นการที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษหรือยกฟ้องจำเลยในคดีอาญาจึงส่งผลถึงตัวจำเลยโดยตรงว่าจะเป็นผู้ผิดหรือบริสุทธิ์ หากมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายลักษณะพยานหลักฐานแล้วก็จะสามารถควบคุมกระบวนการพิจารณาให้คู่ความนำพยานหลักฐานมาสืบ ได้ถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติ ยิ่งกว่านั้นความรู้ความเข้าใจในบทตัดพยานหลักฐาน จะช่วยให้สามารถพิจารณาว่าพยานหลักฐานใดรับฟังได้ หรือไม่สามารถรับฟังได้อย่างเด็ดขาด หรือเป็นพยานหลักฐานที่ศาลสามารถใช้ดุลพินิจรับฟังพยานหลักฐานได้ตามข้อยกเว้นที่กฎหมายบัญญัติ เมื่อศาลมีพยานหลักฐานที่สามารถรับฟังได้แล้วศาลจึงจะพิจารณา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๗ ว่าพยานหลักฐานของโจทก์รับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยอันจะทำให้ลงโทษจำเลยได้หรือไม่ หรือมีเหตุสงสัยตามสมควรซึ่งจะต้องยกฟ้องจำเลยหรือไม่ หรือพยานหลักฐานของโจทก์ไม่สามารถรับฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิดซึ่งจะต้องยกฟ้องจำเลยหรือไม่ ดังนั้นบทตัดพยานหลักฐานจึงมีความสำคัญที่ทำให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ได้อย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

การยกเลิกระบบวางเงินประกันตัวผู้ต้องหา ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา

นิธิพัฒน์ สิ้นเพ็ง*

เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ค.ศ. ๒๐๑๘ ที่ผ่านมา สภาสูงของมลรัฐแคลิฟอร์เนียได้ผ่านร่างกฎหมาย Senate Bill No. 10 เพื่อแก้ไขเพิ่มเติม Government Code Section 27771 ที่ได้วางหลักเกี่ยวกับการปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว โดยการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวมีสาระสำคัญที่น่าสนใจคือการยกเลิกระบบการวางเงินประกันตัวผู้ต้องหาในชั้นก่อนการพิจารณาคดี (pretrial) ซึ่งทำให้มลรัฐแคลิฟอร์เนียเป็นมลรัฐแรกในสหรัฐอเมริกาที่เลิกใช้ระบบการวางเงินประกันตัวผู้ต้องหา โดยเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมในครั้งนี้สืบเนื่องมาจากสถานการณ์ภายในมลรัฐแคลิฟอร์เนียที่มีผู้ต้องหาจำนวนมากนับแสนรายต้องถูกควบคุมตัวโดยไม่สามารถได้รับการปล่อยชั่วคราวเนื่องจากไม่อาจหาหลักประกันมาเพื่อประกันตัวได้ บุคคลที่ถูกควบคุมตัวในมลรัฐแคลิฟอร์เนียส่วนใหญ่ไม่ใช่จำเลยที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุด หากแต่เป็นผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมตัวไว้เนื่องจากไม่สามารถหาหลักประกันมาขอรับการปล่อยชั่วคราว ซึ่งบุคคลเหล่านี้เกือบทั้งหมดมาจากกลุ่มประชากรผู้มีรายได้น้อย และคนกลุ่มน้อยไม่ว่าในทางสีผิวและเชื้อชาติ การถูกควบคุมตัวเพราะไม่สามารถหาหลักประกันมาขอรับการปล่อยชั่วคราวได้นั้นจึงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ต้องหา

จากข้อมูลของ Human Rights Watch ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๑๑ ถึง ค.ศ. ๒๐๑๕ ได้มีการจับกุมผู้ต้องหาในมลรัฐแคลิฟอร์เนียทั้งสิ้นจำนวน ๑,๔๕๑,๔๔๑ ราย แต่ในท้ายที่สุดมีผู้ต้องหาจำนวนถึง ๔๕๙,๘๔๗ ราย ที่ศาลพิพากษายกฟ้องในทุกข้อหา ซึ่งคิดเป็นราวหนึ่งในสามของจำนวนผู้ต้องหาที่ถูกจับกุม ผู้ต้องหาจำนวนเกือบครึ่งล้านนี้ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและต้องค้นหานหาหลักประกันเพื่อนำมาขอรับการปล่อยชั่วคราว หากไม่สามารถหาหลักประกันได้ก็จะต้องถูกควบคุมตัวไว้จนกว่าจะกระบวนการพิจารณาคดีจะสิ้นสุด ซึ่งอาจกินเวลาหลายสัปดาห์หรือหลายเดือนอันเป็นเหตุให้ผู้ต้องหาต้องเสีย

เวลาและค่าใช้จ่ายจำนวนมาก หรืออาจถูกให้ออกจากงานหรือสถาบันการศึกษา รวมทั้งอาจถูกตราหน้าจากสังคมว่าเป็นผู้ที่เคยติดคุกมาก่อน นอกจากนี้ การควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้โดยไม่จำเป็นยังเป็นการสร้างภาระให้แก่ภาครัฐด้วยเช่นกัน โดยการควบคุมตัวผู้ต้องหาคนหนึ่งไว้เป็นเวลาหนึ่งวันจะต้องใช้งบประมาณเฉลี่ยประมาณ ๑๑๔ ดอลลาร์สหรัฐ (หรือประมาณ ๓,๖๙๐ บาท) เช่น กรณีของเมือง San Francisco ในระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๑๔ ถึง ค.ศ. ๒๐๑๕ ต้องใช้งบประมาณไปกับการควบคุมตัวผู้ต้องหาที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องหรือมีคำสั่งฟ้องแต่ท้ายที่สุดศาลได้พิพากษายกฟ้องเป็นจำนวนถึง ๓,๒๖๔,๗๖๗ ดอลลาร์สหรัฐ (หรือประมาณ ๑๐๕,๖๗๕,๖๓๔ บาท)^๑ ความเสี่ยงที่จะต้องถูกควบคุมตัวเป็นเวลานานยังส่งผลให้ผู้ต้องหาจำนวนมากเลือกที่จะให้การรับสารภาพโดยไม่ให้การต่อสู้เพื่อความบริสุทธิ์ของตนเนื่องจากต้องการเป็นอิสระโดยเร็ว เช่น กรณีของเมือง San Francisco ในระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๑๔ ถึง ค.ศ. ๒๐๑๕ จำเลยที่ให้การรับสารภาพในความผิดเล็กน้อย (misdemeanor) หรือความผิดทั่วไปที่ไม่เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง (non-violent felony) มีโอกาสได้รับการปล่อยชั่วคราวก่อนวันพิจารณามากถึงร้อยละ ๘๙ อันเป็นแรงจูงใจให้ผู้ต้องหาจำนวนมากเลือกที่จะให้การรับสารภาพทั้งที่ตนอาจไม่ได้กระทำความผิดจริง

กฎหมายเดิมของมลรัฐแคลิฟอร์เนียก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหาในชั้นก่อนการพิจารณาคดี (pretrial) เช่น ขั้นตอนและหลักเกณฑ์ในการพิจารณการปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหา การออกคำสั่งเรียกให้ผู้ต้องหามาเข้าพบเจ้าพนักงาน การออกคำสั่งปล่อยตัวผู้ต้องหา เป็นต้น ซึ่งตามกฎหมายเดิมก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดให้มีการวางเงินหรือหลักประกันสำหรับการปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหา โดยผู้พิพากษาจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ประกอบการใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราว เป็นต้นว่า

* LL.B., Kyoto University, Faculty of Law, LL.M. with Certificate of Specialization in International Law, University of California, Berkeley, School of Law, เนติบัณฑิตไทย
อัยการผู้ช่วย สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด ปัจจุบันช่วยราชการสำนักงานคดีอาญา ปฏิบัติราชการสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา ๓
^๑ <https://www.hrw.org/report/2017/04/11/not-it-justice/how-californias-pretrial-detention-and-bail-system-unfairly>

ความปลอดภัยของสาธารณะ ความหนักเบาของข้อหาที่กล่าวอ้างว่าผู้ต้องหากระทำความผิด ประวัติอาชญากรรมของผู้ต้องหา ความน่าจะเป็นที่ผู้ต้องหาจะมาหรือไม่มาศาลตามที่ได้นัดหมาย ทั้งนี้ ผู้พิพากษาที่ได้รับคำร้องขอปล่อยชั่วคราวมีดุลพินิจในการกำหนดจำนวนวงเงินที่ใช้เป็นหลักประกัน หรืออาจมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาโดยไม่มีประกัน (release on recognizance) เลยก็ได้^๒ ซึ่งการกำหนดจำนวนวงเงินที่ใช้เป็นหลักประกันสำหรับการปล่อยชั่วคราวนั้นในบางครั้งอาจก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ต้องหาจนเกินสมควร ดังที่เห็นได้จากคดีของนาย Kenneth Humphrey ผู้ซึ่งถูกจับกุมและดำเนินคดีเนื่องจากได้บุกรุกเข้าไปในที่พักของผู้เสียหายเพื่อชิงทรัพย์สินนี้ นาย Humphrey ได้ข่มขู่ให้ผู้เสียหายมอบเงินให้ตนโดยขู่ว่าหากไม่ให้จะทำร้ายร่างกายผู้เสียหาย ซึ่งในท้ายที่สุดได้ไปเพียงเงินของผู้เสียหายจำนวน ๕ ดอลลาร์สหรัฐกับน้ำหอมจำนวน ๑ ขวด แต่ศาลชั้นต้นกลับกำหนดจำนวนวงเงินที่ใช้ในการประกันตัวนาย Humphrey เป็นจำนวนสูงถึง ๓๕๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ (หรือประมาณ ๑๑,๔๗๐,๒๐๐ บาท) เนื่องจากนาย Humphrey เคยมีประวัติอาชญากรรมมาก่อนหลายครั้ง ต่อมาได้มีการอุทธรณ์คำสั่งของศาลดังกล่าว ศาลสูงพิจารณาแล้วเห็นว่าการกำหนดจำนวนวงเงินประกันดังกล่าวเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งการกำหนดวงเงินประกันนั้นจะต้องกรณีที่มีพยานหลักฐานที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือว่ามีวิธีการอื่นใดที่คุ้มครองความปลอดภัยของสาธารณะและรับประกันได้ว่าจำเลยจะมาศาลเท่านั้น^๓ คดีของนาย Humphrey นี้แสดงให้เห็นถึงปัญหาของระบบการวางเงินประกันตัวผู้ต้องหาได้เป็นอย่างดี

กฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนียที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ค.ศ. ๒๐๑๙ กำหนดให้ผู้ต้องหาต้องเข้าสู่กระบวนการประเมินความเสี่ยงโดยหน่วยงานที่เรียกว่า “Pretrial Assessment Services” ซึ่งกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ให้คำนิยามว่าเป็น หน่วยงาน องค์กร หรือผู้ดำเนินการตามแผนงานที่ได้รับมอบหมายให้ประเมินระดับความเสี่ยงของบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนด หน่วยงานดังกล่าวจะนำส่งรายงานผลการประเมินความเสี่ยงต่อศาลพร้อมกับเสนอความเห็นว่าคุณคนนั้นควรได้รับการปล่อยชั่วคราวหรือไม่ และหากเห็นควรได้รับการปล่อยชั่วคราวจะกำหนดเงื่อนไขอย่างไร กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้กำหนดให้ศาลจะต้องตั้งแผนงานบริการประเมินความเสี่ยงขึ้น โดยแผนงานดังกล่าวอาจดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของศาลเองหรืออาจทำสัญญากับหน่วยงานของ

รัฐในระดับท้องถิ่นตามที่กฎหมายนี้กำหนดให้เป็นผู้ดำเนินการให้ก็ได้ แต่หากไม่มีหน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่นที่ประสงค์จะรับผิดชอบหน้าที่ดังกล่าวและศาลเองก็เลือกที่จะไม่ดำเนินการประเมินความเสี่ยงด้วยตนเอง ศาลก็อาจจะทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่นอื่นที่ถูกตั้งขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อให้บริการประเมินความเสี่ยงก็ได้ กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้ยังกำหนดให้ผู้ต้องหาในความผิดเล็กน้อย (misdemeanor) สามารถได้รับการปล่อยตัวทันทีหลังจากที่ผ่านขั้นตอนการสอบสวนแล้วโดยไม่ต้องผ่านระบบการประเมินความเสี่ยงแต่อย่างใด กฎหมายดังกล่าวยังให้อำนาจแก่ Pretrial Assessment Services ในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาโดยไม่มีประกันสำหรับกรณีที่ได้ประเมินความเสี่ยงของผู้ต้องหาแล้วมีผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้ยังกำหนดให้ศาลชั้นต้น (superior court) ออกระเบียบข้อบังคับของศาลเพื่อให้อำนาจแก่ Pretrial Assessment Services ในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาโดยไม่มีประกันสำหรับกรณีที่ผู้ต้องหานั้นมีความเสี่ยงระดับปานกลาง สำหรับกรณีที่ผู้ต้องหานั้นไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราว กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้จะให้อำนาจแก่ศาลในการพิจารณาทบทวนคำสั่งไม่ปล่อยชั่วคราวและอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้ในขั้นก่อนสอบคำให้การจำเลย (pre-arraignment) แต่หากปรากฏว่ามีความเป็นไปได้สูงว่าจะไม่มีเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวใดที่สามารถคุ้มครองความปลอดภัยของสาธารณะหรือไม่สามารถรับประกันได้ว่าผู้ต้องหาจะมาศาลตามกำหนดนัดหมาย กฎหมายนี้ก็ให้อำนาจแก่ศาลในการควบคุมตัวผู้ต้องหาในขั้นก่อนนำตัวจำเลยมาขึ้นศาลได้ กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้มีผลเป็นการสร้างบรรทัดฐานขึ้นใหม่ นั่นคือ ศาลจะต้องปล่อยชั่วคราวจำเลยในขั้นสอบคำให้การจำเลย (arraignment) โดยใช้มาตรการอื่นแทนการวางเงินประกัน โดยที่มาตรการนั้นจะต้องสร้างภาระให้แก่จำเลยน้อยที่สุดแต่สามารถคุ้มครองความปลอดภัยของสาธารณะและรับประกันได้ว่าจำเลยจะมาศาลตามกำหนดนัดหมาย

กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้ยังให้อำนาจแก่พนักงานอัยการในการยื่นคำร้องขอให้ศาลควบคุมตัวจำเลย ซึ่งหากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวใดจะประกันความปลอดภัยของสาธารณะและยืนยันได้ว่าจำเลยจะมาศาลตามกำหนดนัด ศาลอาจมีคำสั่งให้ควบคุมตัวจำเลยในชั้นพิจารณาก็ได้ แต่ศาลจะกำหนดเงื่อนไขทางการเงินแก่จำเลยไม่ได้ สำหรับกรณีที่จำเลยถูกควบคุมตัว กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้กำหนดให้ศาลจะต้องพิจารณาไต่สวนคำร้องขอให้ควบคุมตัวภายใน ๓ วันทำการ

^๒ https://leginfo.ca.gov/faces/billTextClient.xhtml?bill_id=2017201805B10

โดยจำเลยมีสิทธิที่จะได้รับการจัดหาที่ปรึกษากฎหมายให้ในการพิจารณาด้วย แต่หากจำเลยมีความขัดสนทางการเงินทำให้ไม่สามารถจัดหาที่ปรึกษากฎหมายได้ด้วยตนเอง กฎหมายนี้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของศาลที่จะต้องจัดหาที่ปรึกษากฎหมายให้แก่จำเลย กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้ได้กำหนดข้อสันนิษฐานในเบื้องต้นไว้ก่อนว่าหากจำเลยได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรง (violent felony) หรือเคยกระทำความผิดความผิดร้ายแรงภายในระยะเวลา ๕ ปี **ให้ถือว่าเป็นกรณีที่ไม่มีความสามารถในการปล่อยชั่วคราวโดยคุ้มครองความปลอดภัยของสาธารณะและรับประกันได้ว่าจำเลยจะมาศาลตามกำหนดนัด** ซึ่งหากศาลได้ไต่สวนแล้วปรากฏอย่างชัดเจนและน่าเชื่อถือได้ตามที่สันนิษฐาน ศาลก็จะมีคำสั่งให้ควบคุมตัวจำเลย แต่หากไต่สวนแล้วไม่ปรากฏเหตุดังกล่าว ศาลก็อาจมีคำสั่งปล่อยตัวจำเลยชั่วคราวโดยไม่มีประกันหรือปล่อยชั่วคราวโดยมีเงื่อนไขบางประการที่ไม่ใช่มาตรการทางการเงินได้เท่าที่จำเป็น กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้ยังกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการตุลาการ (Judicial Council) ในการออกระเบียบข้อบังคับของศาลเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และให้ศาลแต่ละแห่งส่งรายงานข้อมูลตามที่กฎหมายนี้กำหนดไปยังผู้ว่าการมลรัฐและฝ่ายนิติบัญญัติของมลรัฐภายในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ และกำหนดให้ส่งรายงานข้อมูลเช่นว่านั้นไปยังบุคคลดังกล่าวทุก ๆ ปี ซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติจะจัดสรรงบประมาณให้แก่คณะกรรมการตุลาการและสำนักงานการคลัง (Department of Finance) เพื่อให้จัดสรรงบประมาณดังกล่าวไปยังศาลต่าง ๆ และสำนักงานคุมประพฤติเพื่อใช้ในกระบวนการประเมินความเสี่ยงตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป^๕

อย่างไรก็ดี นักวิชาการจำนวนไม่น้อยได้ตั้งข้อสังเกตว่าระบบการประเมินความเสี่ยงตามกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ยังขาดความเป็นรูปธรรม และแม้กฎหมายจะกำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงของผู้ต้องหาประกอบการพิจารณาของศาลก็ตาม แต่ศาลก็ยังคงมีดุลพินิจอย่างมากในการสั่งปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา ซึ่งอาจเปิดช่องให้เกิดอคติหรือความลำเอียงไม่ต่างจากระบบวางเงินประกันตัวแบบเดิม นอกจากนี้ การยกเลิกระบบวางเงินประกันตัวผู้ต้องหาซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจนายประกัน (bail bond) และส่งผลให้ผู้คนจำนวนกว่า ๗,๐๐๐ คนต้องสูญเสียงาน

จากธุรกิจดังกล่าว^๕ กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ซึ่งจะมีผลใช้บังคับในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๒๐๑๙ ที่จะถึงนี้จึงสร้างความกังวลและความเคลือบแคลงสงสัยให้กับผู้คนในมลรัฐแคลิฟอร์เนียไม่น้อย แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นที่น่าจับตาอย่างยิ่งเพราะกฎหมายดังกล่าวอาจนำไปสู่ความสำเร็จครั้งใหญ่ในการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมของสหรัฐอเมริกา

ส่วนกรณีของประเทศไทยนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ได้ตระหนักถึงปัญหาของระบบวางเงินประกันตัวเพื่อขอรับการปล่อยชั่วคราวเช่นกัน จึงได้มีความพยายามที่จะปรับปรุงแก้ไขระบบดังกล่าวให้มีความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำนักงานศาลยุติธรรมโดยสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้ริเริ่มโครงการพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว โดยได้แบ่งระดับความเสี่ยงและมาตรการกำกับดูแล ดังนี้ ๑) ความเสี่ยงต่ำมาก และ ๒) ความเสี่ยงต่ำ - ใช้การสาบานตัวและรายงานตัวต่อศาลเป็นระยะ ๓) ความเสี่ยงปานกลาง - รายงานตัวต่อศาลเป็นระยะและใช้ระบบติดตามตัว ๔) ความเสี่ยงสูง - รายงานตัวต่อศาลเป็นระยะ ใช้ระบบติดตามตัว และจำกัดบริเวณพร้อมใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลนั้น (Electronics Monitoring; EM) และ ๕) ความเสี่ยงสูงมาก - จำกัดบริเวณพร้อมใช้ EM หรือขัง^๖ ซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีการนำระบบประเมินความเสี่ยงดังกล่าวไปใช้กับศาลชั้นต้นที่เป็นศาลทดลองและศาลนำร่องแล้วรวมจำนวนทั้งสิ้น ๒๔ ศาล ภายใต้ชื่อโครงการ “ปล่อยฟรี ไม่มีประกัน” และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานศาลยุติธรรมก็ได้มีนโยบายให้ขยายผลการนำระบบดังกล่าวไปใช้กับศาลชั้นต้นทั่วประเทศในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี โครงการดังกล่าวเป็นความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญต่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ทั้งนี้ หน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม เป็นต้นว่า สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงยุติธรรมก็เป็นกลไกสำคัญอีกประการหนึ่งในการสนับสนุนและขับเคลื่อนการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยไปสู่ความสำเร็จให้สามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้เท่าเทียมกันอย่างแท้จริงยิ่งขึ้นต่อไป

^๓ In re Humphrey 19 Cal.App.5th 1006 (2018)

^๔ https://leginfo.ca.gov/faces/billTextClient.xhtml?bill_id=201720180SB10

^๕ <https://5clpp.com/2018/10/05/what-californias-decision-to-abolish-cash-bail-mean-for-the-states-criminal-justice-system/>

^๖ คู่มือสำหรับการประสานความร่วมมือระหว่างศาลยุติธรรมกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในการนำร่องปฏิรูปการปล่อยชั่วคราวด้วยระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรบุคคล สำนักงานศาลยุติธรรม

ข้อสอบพร้อมธงคำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ

ในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๕๙

วิชากฎหมายพยานหลักฐาน กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายองค์การอัยการและ
พนักงานอัยการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีความอาญาในศาลแขวง หรือกฎหมาย
ว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือกฎหมายวิธีพิจารณาคดี
ผู้บริโภค กฎหมายล้มละลาย หรือกฎหมายภาษีอากร หรือกฎหมายแรงงาน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา
หรือกฎหมายการชำระระหว่างประเทศ

วันอาทิตย์ที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐

คำถาม ๘ ข้อรวม ๘๐ คะแนนเวลาตอบ ๓ ชั่วโมง ๒๐ นาที (๑๔.๐๐ - ๑๗.๒๐ นาฬิกา)

ให้ยกเหตุผลประกอบคำตอบด้วย

ต่อจากฉบับที่แล้ว

ข้อ ๖ ให้เลือกทำข้อ (ก) หรือข้อ (ข) หรือข้อ (ค) ต่อไปนี้
เพียงหนึ่งข้อ

(ข.)

เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ นายพอใจ อายุ ๑๗ ปี ๑๑
เดือน กับเด็กชายมงคล อายุ ๑๔ ปี ๑๑ เดือน ร่วมกันชิงทรัพย์
ในร้านสะดวกซื้อ โดยศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง
ได้ออกหมายจับนายพอใจตามคำร้องของพนักงานสอบสวนไว้แล้ว
ต่อมาวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๖ นายพอใจถูกจับกุมและนำตัว
ส่งพนักงานสอบสวน ส่วนเด็กชายมงคลได้เข้ามาขอตัวต่อพนักงาน
สอบสวนในวันเดียวกัน พนักงานสอบสวนได้สอบถามเบื้องต้นรวม
ทั้งแจ้งข้อหาให้นายพอใจและเด็กชายมงคลทราบพร้อมกันทั้งสอง
คนในห้องทำงานของพนักงานสอบสวนโดยมีผู้ต้องหาอื่นอยู่ด้วย
และมีความเห็นควรให้ควบคุมตัวนายพอใจและเด็กชายมงคลใน
ระหว่างสอบสวน จึงนำตัวนายพอใจและเด็กชายมงคลส่งศาล
เยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองเพื่อตรวจสอบการจับกุมและ
ควบคุมตัวไว้ ศาลไต่สวนแล้วมีคำสั่งให้ส่งตัวนายพอใจไปควบคุมไว้
ที่เรือนจำจังหวัดระยอง ส่วนเด็กชายมงคลไม่มีการจับกุม ให้ยก
คำร้อง แต่ให้ส่งตัวไปควบคุมที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ
เยาวชนจังหวัดระยอง

ให้วินิจฉัยว่า การดำเนินการของพนักงานสอบสวนในส่วน
ที่เกี่ยวกับการสอบถามนายพอใจและเด็กชายมงคลเบื้องต้น การนำ
ตัวนายพอใจและเด็กชายมงคลไปศาลเพื่อตรวจสอบการจับกุม และ
คำสั่งของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองดังกล่าว ชอบ
ด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ

แม้นายพอใจและนายมงคลจะกระทำความผิดในขณะที่
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี
เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ มีผลใช้บังคับอยู่ แต่ขณะจับกุม
และเข้ามาขอตัวของเด็กและเยาวชนนั้น พระราชบัญญัติศาลเยาวชน
และครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.
๒๕๕๓ มีผลใช้บังคับแล้ว กรณีจึงต้องนำพระราชบัญญัติศาล
เยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๕๓ มาใช้บังคับ

เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งถูกจับ

หรือเด็กหรือเยาวชนเข้าหาพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวน
ต้องรีบสอบถามเด็กหรือเยาวชนในเบื้องต้นตามพระราชบัญญัติศาล
เยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง ซึ่งการสอบถามต้องกระทำใน
สถานที่ที่เหมาะสมและต้องไม่ปะปนกับผู้ต้องหาอื่นตามมาตรา ๗๐
วรรคสอง ดังนั้น การที่พนักงานสอบสวนสอบถามนายพอใจและ
นายมงคลพร้อมกันโดยมีผู้ต้องหาอื่นอยู่ด้วยจึงเป็นการสอบถาม
ปะปนกับผู้ต้องหาอื่นอันเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบ

การที่พนักงานสอบสวนได้รับตัวนายพอใจซึ่งถูกจับกุมนั้น
พนักงานสอบสวนจะต้องนำตัวนายพอใจไปศาลเพื่อตรวจสอบ
การจับกุมตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธี
พิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๗๒ วรรค
หนึ่ง ส่วนนายมงคลเป็นการจับตัวเพราะเด็กหรือเยาวชนเข้าหา
พนักงานสอบสวนเองโดยไม่มีกรจับกุม จึงไม่ต้องมีการตรวจสอบ
การจับกุม แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าพนักงานสอบสวนเห็นควรที่จะ
ควบคุมตัวนายมงคลไว้ก็มิอำนาจส่งตัวนายมงคลไปศาลเพื่อ
สั่งควบคุมตัวตามมาตรา ๗๑ ประกอบประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ วรรคห้า ดังนั้น การที่พนักงาน
สอบสวนนำตัวนายมงคลไปศาลและยื่นคำร้องเพื่อขอให้ตรวจสอบ
การจับกุมด้วย จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบ และเมื่อไม่ได้มีการ
จับกุมนายมงคล จึงไม่มีกรณีที่ศาลจะต้องตรวจสอบการจับกุม
คำสั่งของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองที่สั่งให้ยกคำร้อง
จึงชอบด้วยกฎหมาย แต่ถ้าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง
เห็นว่าการกระทำของนายมงคลมีลักษณะหรือพฤติการณ์ที่อาจจะ
เป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรงหรือมีเหตุสมควรประการอื่น
ก็มิอำนาจสั่งควบคุมตัวนายมงคลไว้ในสถานพินิจได้ตาม
พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี
เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๗๓ วรรคสอง

สำหรับนายพอใจนั้น ขณะถูกจับกุม นายพอใจมีอายุเกิน
๒๐ ปีบริบูรณ์และศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองมีอำนาจ
สั่งให้ควบคุมตัวไว้ในเรือนจำได้ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและ
ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๗๓ วรรคสาม คำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด
ระยองจึงชอบด้วยกฎหมาย

ข่าว

สวัสดิ์ครับ

สมาชิกจุฬาสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

สตีตา อรุณรารา*

ขณะนี้ มูลนิธิ มหิธร กลีบ ไกรฤกษ์ รับสมัครเพื่อสอบแข่งขันรับทุน จำนวน ๑ ทุน เพื่อไปศึกษาวิชากฎหมายระดับปริญญาโท ณ ประเทศสหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย หรือ ญี่ปุ่น (เป็นทุนที่ไม่มีข้อผูกมัดเรื่องการชดใช้ทุน)

ยื่นใบสมัครพร้อมหลักฐาน ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ ด้วยตนเอง ในวันและเวลาราชการ หรือทางไปรษณีย์ ที่แผนกธุรการ ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา ถนนกาญจนาภิเษก เขตคลองเต้ กรุงเทพฯ ดูรายละเอียดคุณสมบัติเพิ่มเติมได้ที่ www.thethaibar.or.th หรือสอบถามเพิ่มเติมที่คุณดวงพร เลขานุการนนท์ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๓๔

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา กำลังเปิดรับสมัครสอบ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ดังนี้ ครับ

- รับสมัครสอบที่สำนักอบรมศึกษากฎหมายฯ วันที่ ๒ มกราคม - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
- รับสมัครสอบทางไปรษณีย์ วันที่ ๒ มกราคม - ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
- รับสมัครสอบทาง Internet วันที่ ๒ มกราคม - ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สถานที่สอบ ๓ แห่ง

- เนติบัณฑิตยสภา (ต้องมาสมัครที่เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- มหาวิทยาลัยสยาม

วันเวลาสอบ ๑๔.๐๐ - ๑๘.๐๐ นาฬิกา

- วันอาทิตย์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ สอบข้อเขียนกลุ่มวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
- วันอาทิตย์ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒ สอบข้อเขียนกลุ่มวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

* กรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ, กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, กรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการวิชาการ, อนุกรรมการพิจารณามาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตฯ อาจารย์ผู้บรรยายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภาค ๑ - ๒ (ภาคปกติ) สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา น.บ. (เกียรตินิยม) น.บ.ท., น.ม. นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขานิติศาสตร์ (มหาวิทยาลัยทักษิณ)

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

พิธีทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง เนื่องในวันขึ้นปีใหม่ ๒๕๖๒

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์ เลขาธิการ
สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
เป็นประธานในพิธีทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหาร
แห้งพระสงฆ์จำนวน ๑๙ รูป เพื่อความเป็นสิริมงคล
แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เนื่องในวันขึ้นปีใหม่ ๒๕๖๒
ณ บริเวณโถง ชั้น ๑ อาคารเนติบัณฑิตยสภา ใน
วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยมีนางอุบลรัตน์
ลุยวิภักย์ อุปนายกเนติบัณฑิตยสภา คนที่ ๑
นายถาวร พานิชพันธ์ กรรมการฝ่ายสโมสรฯ
นายนคร พจนวรวงษ์ กรรมการเนติบัณฑิตยสภา
พนักงานเนติบัณฑิตยสภาและนักศึกษาสำนักอบรม
ศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาร่วมทำบุญ
ตักบาตรด้วย

มอบวุฒิบัตรแก่ผู้ผ่านการอบรม

นางเมทินี ขโลธร เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา เป็นประธานในพิธีมอบ
วุฒิบัตรให้แก่พนักงานเนติบัณฑิตยสภาที่ผ่านการอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
เพื่อการจัดทำบัญชีของเนติบัณฑิตยสภา รุ่นที่ ๑ จำนวน ๑๙ คน ณ ห้องมหาวชิราวุธ
๕ ชั้น ๒ อาคารสถานศึกษาและฝึกอบรมเนติบัณฑิตยสภา ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๓
ธันวาคม ๒๕๖๑

งานเลี้ยงสังสรรค์ส่งท้ายปีเก่าต้อนรับ ปีใหม่

นางเมทินี ขโลธร เลขาธิการเนติบัณฑิตย-
สภา เป็นประธานในการจัดงานเลี้ยงส่งท้ายปีเก่า
ต้อนรับปีใหม่ ประจำปี ๒๕๖๒ ให้กับพนักงาน
เนติบัณฑิตยสภา ณ ห้องบรรยายรพีพัฒนศักดิ์
ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา ในวันศุกร์ที่ ๒๑
ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยมีนายอรรถพล ไหญ่สว่าง
รองเลขาธิการ เนติบัณฑิตยสภา นายเกียรติจักร
วัจนะสวัสดิ์ บรรณารักษ์ นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติ-
บัณฑิตยสภา และนายอำนาจ พวงชมพู อนุกรรมการ
สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ ร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์ฯ
ด้วย

บรรณาธิการแฉะ

ปีใหม่ใหม่..ก้าวเข้ามาอีกคราแล้ว..
 ของงทำใจพองแพ้วกับวันหวาน..
 มีความสุขพินพินกับวันวาน..
 เมื่อปีเก่าพินพินและจากไป..
 แสงจิบจิบแพรพรางอยู่ข้างหน้า..
 ขอเป็นแสงแห่งศรัทธาเพิ่มหวังให้ ..
 ขอมีคนพร้อมสมรักด้วยใจ..
 แม้โพยภัยกล้ำรายก็ไม่ก่อ..
 จงมองหาสิ่งดีในชีวิต..
 ขอพลังจงสถิตย์และไปต่อ..
 จับมือกันเดินไปไม่รั้งรอ ..
 สุ พ.ศ. ใหม่ใหม่ด้วยใจสุขเกษม....

ลุยสัปดาห์ปีใหม่ ๒๕๖๒ จากใจบรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ สารอวยพรปีใหม่ ๒๕๖๒ จากนายกเนติบัณฑิตยสภา, บทความเนื่องจากปก เสนอเรื่อง “พระราชดำริจัดการตั้งเนติบัณฑิตยสภา โดย หม่อมราชวงศ์ประเทิมสวัสดิ์ สวัสดิวัตน์, บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “การขยายระยะเวลาก่อสร้างหรือลดค่าปรับตามสัญญา” โดย นาถสินี ยุติธรรมดำรง, บทความ คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “การใช้ดุลพินิจกับเขตอำนาจศาลในคดีอาญา” โดย ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง, บทความ เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๔๖/๒๕๕๗” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ และมนต์ชัย ชนินทรลีลา, บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “Year-End Review 2018 and Turning Points 2019” โดย ดร.กนก จุลมนต์, บทความเรื่อง “บทตัดพยานหลักฐานในคดีอาญา” โดย มนต์ชัย ชนินทรลีลา และสิริทิพย์ ไทยมงคล, บทความเรื่อง “การยกเลิกระบบวางเงินประกันตัวผู้ต้องหาในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา” โดย นิธิพัฒน์ สิ้นเพ็ง, ข้อสอบพร้อมธงคำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ ในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๕๙ วิชากฎหมายพยานหลักฐาน กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง หรือกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว หรือกฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค ฯลฯ เสนอข้อ ๖ (ข) ปิดท้ายด้วย “มุมข่าว” โดย สัตยา อรุณธารี

ศิริอร เทชะบำรุง มณีนีรุฑ์

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

เนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒-๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

พิมพ์ที่ : บริษัท กรุงเทพยาม พิมพ์ชื่อ จำกัด

๔๓/๑๓๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐